

COI Focus

ETHIOPIE

Veiligheidssituatie in Amhara

5 mei 2022

Cedoca

Oorspronkelijke taal: Nederlands

DISCLAIMER:

Dit COI-product is geschreven door de documentatie- en researchdienst Cedoca van het CGVS en geeft informatie voor de behandeling van individuele verzoeken om internationale bescherming. Het document bevat geen beleidsrichtlijnen of opinies en oordeelt niet over de waarde van het verzoek om internationale bescherming. Het volgt de richtlijnen van de Europese Unie voor de behandeling van informatie over herkomstlanden van april 2008 en is opgesteld conform de van kracht zijnde wettelijke bepalingen. De auteur heeft de tekst gebaseerd op een zo ruim mogelijk aanbod aan zorgvuldig geselecteerde publieke informatie en heeft de bronnen aan elkaar getoetst. Het document probeert alle relevante aspecten van het onderwerp te behandelen, maar is niet noodzakelijk exhaustief. Als bepaalde gebeurtenissen, personen of organisaties niet vermeld worden, betekent dit niet dat ze niet bestaan hebben. Alle gebruikte bronnen staan kort vermeld in een voetnoot en uitgebreid beschreven in een bibliografie achteraan het document. Bronnen die geconsulteerd maar niet gebruikt werden, staan in een lijst van geraadpleegde bronnen. In uitzonderlijke gevallen worden bronnen niet bij naam genoemd. Wie specifieke informatie uit dit document gebruikt, moet de bronverwijzing uit de bibliografie vermelden. Publicatie of verspreiding van dit document is alleen mogelijk na schriftelijke toestemming van het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen.

This COI-product has been written by Cedoca, the Documentation and Research Department of the CGRS, and it provides information for the processing of individual applications for international protection. The document does not contain policy guidelines or opinions and does not pass judgment on the merits of the application for international protection. It follows the Common EU Guidelines for processing country of origin information (April 2008) and is written in accordance with the statutory legal provisions.

The author has based the text on a wide range of public information selected with care and with a permanent concern for crosschecking sources. Even though the document tries to cover all the relevant aspects of the subject, the text is not necessarily exhaustive. If certain events, people or organisations are not mentioned, this does not mean that they did not exist.

All the sources used are briefly mentioned in a footnote and described in detail in a bibliography at the end of the document. Sources which have been consulted but which were not used are listed as consulted sources. In exceptional cases, sources are not mentioned by name. When specific information from this document is used, the user is asked to quote the source mentioned in the bibliography.

This document can only be published or distributed with the written consent of the Office of the Commissioner General for Refugees and Stateless Persons.

Inhoudstafel

Lijst van afkortingen	3
Inleiding.....	4
1. Situatieschets.....	5
1.1. Politieke spanningen binnen Amhara	5
1.2. Politieke spanningen en geweld tussen Amhara en Oromia.....	7
1.3. Geweld op de grens tussen de regio's Amhara en Benishangul-Gumuz	9
1.4. Al-Fashaga.....	10
1.5. Geweld tussen Amhara- en Qemant-gemeenschappen.....	11
1.6. De oorlog tussen de TDF en de ENDF en Amhara-bondgenoten.....	13
2. Strijdende partijen	18
2.1. Federale en regionale veiligheidsdiensten	18
2.2. Amhara-militias en Fano-groepen	19
2.3. Gewapende groepen en militaries	20
3. Typologie van het geweld.....	21
4. Doelwitten van het geweld.....	21
5. Geografische verdeling.....	23
6. Verplaatsingen van de bevolking.....	25
7. Impact van het geweld op het dagelijkse leven.....	27
Samenvatting	30
Bijlage.....	32
Bijlage 1 : Map of the regions and zones in Ethiopia	32
Bibliografie.....	33

Lijst van afkortingen

ACLED	Armed Conflict Location & Event Data Project
ADP	Amhara Democratic Party
APP	Prosperity Party - Amhara branch
ARRA	Agency for Refugees and Returnees Affairs
ASF	Amhara Special Forces
BPLM	Benishangul People's Liberation Movement
EDF	Eritrean Defence Force
EHRC	Ethiopian Human Rights Commission
ENDF	Ethiopian National Defence Force
EPO	Ethiopia Peace Observatory
EPRDF	Ethiopian People's Revolutionary Democratic Front
GERD	Grand Ethiopian Renaissance Dam
HRCE	Human Rights Concern Eritrea
IDP	Internally Displaced Person
IGAD	Intergovernmental Authority on Development
NaMA	National Movement of Amhara
ODP	Oromo Democratic Party
OLA	Oromo Liberation Army
OPP	Prosperity Party - Oromo branch
OSF	Special Forces of Oromia
PP	Prosperity Party
QDP	Qemant Democratic Party
QRJM	Qemant Rights and Justice Movement
TDF	Tigray Defence Forces
TPLF	Tigray People's Liberation Front

Inleiding

Deze Focus maakt een stand van zaken op over de veiligheidssituatie in de regio Amhara in Ethiopië. Het onderzoek richt zich in het bijzonder op de periode van juli 2021 tot maart 2022, en maakt gebruik van cijfergegevens over geweldincidenten van januari 2021 tot februari 2022. Het onderzoek werd afgesloten op 5 mei 2022. Gebeurtenissen die in zich in april 2022 hebben voorgedaan, zijn in de mate van het mogelijke opgenomen in deze Focus.

De analyse bestaat uit zeven delen. Het eerste hoofdstuk schetst de verschillende spanningslijnen en conflicten in de regio. Het tweede hoofdstuk gaat in op de verschillende actoren van geweld. Hoofdstuk drie en vier gaan achtereenvolgens in op de typologie en doelwitten van het geweld. Het vijfde hoofdstuk belicht de geografische verdeling van het geweld. Hoofdstuk zes en zeven gaan in op verplaatsingen van de bevolking en de impact van het geweld op het dagelijkse leven van de burgers in de regio.

Cedoca raadpleegde Ethiopische en internationale mediakanalen zoals onder meer Addis Standard, Ethiopian Monitor, Fana BC, The Washington Post, The Guardian, Al Jazeera en BBC. Daarnaast maakte Cedoca gebruik van berichten en rapporten van internationale organisaties zoals Human Rights Watch (HRW), Amnesty International (AI) en International Crisis Group (ICG) en raadpleegde Cedoca de rapportering van andere Europese lidstaten.

Deze COI Focus maakt gebruik van cijfergegevens over veiligheidsincidenten uit de databank van het Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), een Amerikaanse non-profitorganisatie die informatie over conflicten verzamelt, analyseert en in kaart brengt. Ervaren onderzoekers verzamelen de data bij een brede waaier van lokale, regionale en internationale nieuwsbronnen en organisaties. Voor Ethiopië zijn dat onder meer de Ethiopian Satellite Television and Radio (ESAT), Oromiya Media Network, Amhara Media Corporation, Borkena, BBC News, Reuters, Deutsche Welle, VOA en AFP. De databank is publiek beschikbaar op de website van ACLED en wordt voortdurend aangevuld en bijgewerkt wanneer nieuwe informatie (al dan niet over een reeds ingevoerd incident) aan het licht komt.¹ De cijfers van ACLED die Cedoca in deze COI Focus gebruikt zijn opgevraagd op 10 maart 2022. De inventaris van ACLED geeft het type van geweld, de actoren van geweld, een beschrijving van de incidenten, de locatie en het aantal dodelijke slachtoffers weer.² ACLED wijst erop dat de verzamelde gegevens in zekere mate de prioriteiten van de verslaggeving door media en organisaties weerspiegelen en dat een onderschatting van het geweld zodoende mogelijk is.³

In zijn *Codebook* licht ACLED de toegepaste methodologie voor de invoering en voortdurende controle van de data uitgebreid toe.⁴ Gelet op de methodologie, codering en invoering van gegevens kunnen de cijfers van ACLED volgens Cedoca slechts beschouwd worden als een schatting en indicatie van de tendensen met betrekking tot geweld in een bepaalde periode.

Cedoca volgt de veiligheidsomstandigheden in Ethiopië voortdurend op. Als er zich fundamentele wijzigingen of ontwikkelingen zouden voordoen die de situatie ter plaatse aanzienlijk veranderen, dan zal Cedoca deze COI Focus zo snel mogelijk bijwerken.

¹ ACLED, 10/04/2019, [url](#)

² ACLED, 10/04/2019, [url](#)

³ ACLED, 10/04/2019, [url](#)

⁴ ACLED, 10/04/2019, [url](#)

1. Situatieschets

Aandacht voor historische spanningen en breuklijnen helpt de huidige situatie in de regio Amhara te begrijpen. Naast de politieke spanningen tussen de regerende Prosperity Party (PP) en nationalistische oppositiepartijen en spanningen tussen de regionale takken van de PP, zijn ook de historische spanningen – veelal op grond van landclaims - tussen de regio Amhara en de naburige regio's Tigray, Benishangul-Gumuz en Oromia, alsook spanningen tussen Amhara- en Qemant-gemeenschappen binnen de regio, van belang. Dit eerste hoofdstuk schetst de verschillende spanningslijnen en conflicten in de regio Amhara.

1.1. Politieke spanningen binnen Amhara

In de regio Amhara krijgt de Amhara-afdeling van de regerende Prosperity Party (APP) te maken met een populaire, ultranationalistische oppositie. Hierdoor ziet de APP zich in toenemende mate genoodzaakt om standpunten van deze oppositiebewegingen over te nemen om de eigen populariteit in de regio te verzekeren. Dit zorgt voor spanningen met andere regionale afdelingen van de PP, niet in het minste met de Oromo-afdeling van de PP (OPP) (zie hoofdstuk 1.2.), en voor een opleving van Amhara-irrendentisme, met geweld aan de grenzen van de regio tot gevolg.⁵ Tegelijkertijd vormen de Amhara een belangrijke machtsbasis voor de federale PP, en dient premier Abiy Ahmed dus in zekere mate rekening te houden met hun eisen.⁶

Volgens Ethiopië-kenner René Lefort⁷ kent de Amhara Democratic Party (ADP), de regerende partij in de regio Amhara en onderdeel van het federale Ethiopian People's Revolutionary Democratic Front (EPRDF)⁸, een identiteitscrisis die start vanaf haar creatie. De partij slaagt er immers niet in een populaire basis uit te bouwen of de Amhara-elite aan te spreken, aldus Lefort. Deze stelt verder dat de positie van de Amhara anno 2018 overwegend ultranationalistisch en confederalistisch is. Als reactie op de marginalisering en de stigmatisering van de Amhara sinds 1991 als de historische onderdrukkers ontstaat een nationale beweging.⁹

Sinds de creatie van de nationalistische National Movement of Amhara (NaMA) in juni 2018 staat de ADP onder toenemende druk. Amhara-intellectuelen sluiten zich massaal aan bij deze beweging. NaMA speelt in op de populaire wrok tegen het Tigray Peoples Liberation Front (TPLF), ontstaan vanwege hun leidende rol in het represieve beleid van het EPRDF, en op een wijdverbreid streven dat de Amhara-natie haar grootsheid opnieuw zal bevestigen na lange jaren van repressie en dwang.¹⁰

Bij de creatie van de PP in december 2019 fuseert de ADP met de regerende partijen in de andere regio's van Ethiopië, met uitzondering van het TPLF, tot één nationale partij.¹¹

De nationale beweging onder Amhara groeit tegen de achtergrond van dodelijk geweld tegen Amhara-burgers in regio's waar ze een minderheid van de bevolking uitmaken, zoals bijvoorbeeld in Oromia. Dergelijk geweld heeft de vrees voor wijdverbreide etnische vervolging onder de Amhara

⁵ Ethiopia Insight (Lefort R.), 21/10/2018, [url](#)

⁶ Foreign Policy (Tronvoll K.), 28/04/2021, [url](#)

⁷ Lefort heeft onder meer geschreven voor Le Monde, Le Monde Diplomatique en Libération, en is auteur van het boek *Ethiopia. An heretical revolution?*.

⁸ Het EPRDF leidde de federale regering in Ethiopië tot de creatie van de PP in december 2019.

⁹ Ethiopia Insight (Lefort R.), 21/10/2018, [url](#); France24, 26/07/2021, [url](#)

¹⁰ Ethiopia Insight (Lefort R.), 21/10/2018, [url](#)

¹¹ Addis Standard, 28/11/2019, [url](#); The Conversation (Gedamu Y.), 10/12/2019, [url](#); Foreign Policy, 21/01/2020, [url](#)

aangewakkerd en voedt irredentistische claims.¹² Het online-nieuwsplatform Borkena schrijft in november 2020 dat er sinds het aantreden van Abiy Ahmed als premier in april 2018 sprake is van een bloedbad van Amhara in verschillende delen van Ethiopië, voornamelijk in de regio Oromia, Benishangul-Gumuz en het zuiden van het land. Borkena gaat zo ver te spreken van een genocide op etnische Amhara en wijst met beschuldigende vinger naar "Oromo-extremisten".¹³ Zelalem Moges, een Ethiopische mensenrechtenadvocaat, schrijft in een artikel voor Foreign Policy dat het feit dat Amhara verspreid over Ethiopië wonen, hen tot een kwetsbaar doelwit van haatmisdrijven en marginalisering maakt.¹⁴

Voor NaMA moet de Amhara-natie worden gedefinieerd volgens het territoriale criterium. Dit criterium is fundamenteel expansionistisch. Als gevolg hiervan zien de naburige regio's een territoriale dreiging uitgaan van de regio Amhara.¹⁵ Waar de ADP probeert om de grenzen van de regio uit te breiden zodat ze de gebieden Welkait en Raya – officieel onderdeel van de naburige regio Tigray – omvatten, gaan nationalistische Amhara-activisten verder door andere stukken land te claimen, in de naburige regio's Afar, Benishangul-Gumuz en Oromia.¹⁶ Om verloren invloed terug te winnen, drijft ADP steeds meer af naar ultranationalistische en zelfs agressieve standpunten, aldus Lefort.¹⁷

De oppositie blijft grotendeels vrij in de regio, hoewel velen arrestaties hebben meegemaakt in de nasleep van het geweld van juni 2019.¹⁸ In de aanloop naar de verkiezingen – origineel gepland in 2020 maar uitgesteld omdat van de coronapandemie – geven analisten aan dat de PP weinig andere keus heeft dan de Amhara-standpunten die door haar lokale uitdagers worden verdedigd, over te nemen. De vijandelijkheden in Tigray en de bezetting van gebieden in West-Tigray (zie hoofdstuk 1.6.) hebben een grote invloed op de verkiezingsresultaten, en spelen in het voordeel van de PP.¹⁹ De Amhara Association of America wijst erop dat NaMA het moet opnemen tegen de APP in grensgebieden waar de echo van de oorlog in juni 2021 goed hoorbaar is. Abiy's partij verslaat de NaMA bij de federale en regionale verkiezingen van 21 juni 2021.²⁰

Kjetil Tronvoll, professor conflictstudies aan de Oslo New University College en directeur van Oslo Analytica, stelt dat premier Abiy afhankelijk is van de steun van etnische Amhara-leiders en militaries, ook al stroken hun expansionistische doelen niet met de agenda van de premier.²¹

NaMA richt haar kritiek niet enkel op de regionale afdeling van de PP, maar eveneens op de federale regering. Midden oktober 2021 uit NaMA sterke kritiek op de federale regering wanneer de beweging wijst op de onwil en het gebrek aan leiderschap om de overwinning op de vijand te consolideren, en de grote schade die daardoor berokkend wordt in Amhara.²²

¹² France24, 26/07/2021, [url](#)

¹³ Het narratieve frame van een genocide op de Amhara-bevolking is populair onder nationalistische Amhara-(jeugd)groepen, zoals ook NaMA, zie bijvoorbeeld Amhara Youth Association, 23/05/2021, [url](#); Le Monde, 25/02/2021, [url](#); Borkena, 02/11/2020, [url](#); Borkena, 07/11/2020, [url](#)

¹⁴ Foreign Policy, 04/02/2022, [url](#)

¹⁵ Ethiopia Insight (Lefort R.), 21/10/2018, [url](#); France24, 26/07/2021, [url](#)

¹⁶ Ethiopia Insight (Lefort R.), 21/10/2018, [url](#); Le Monde, 25/02/2021, [url](#); France24, 26/07/2021, [url](#)

¹⁷ Ethiopia Insight (Lefort R.), 21/10/2018, [url](#)

¹⁸ Ethiopia Insight, 07/06/2021, [url](#)

¹⁹ France24, 26/07/2021, [url](#); Ethiopia Insight, 07/06/2021, [url](#); Ethiopia Insight [podcast], 31/07/2021, [url](#)

²⁰ France24, 26/07/2021, [url](#)

²¹ Foreign Policy (Tronvoll K.), 28/04/2021, [url](#)

²² Addis Standard, 19/10/2021, [url](#)

1.2. Politieke spanningen en geweld tussen Amhara en Oromia

Waar de Oromo- en Amhara-jeugd zij aan zij de straat optrekken in de periode 2016-2018 voor hervormingen en tegen het repressieve beleid van het EPRDF, komen snel na het aantreden van premier Abiy in april 2018 spanningen tussen beide groepen naar boven. Midden 2019 is sprake van frictie tussen de Oromo Democratic Party (ODP) en de ADP over de aanstelling van openbare posten en over de hoofdstad Addis Abeba.²³ Deze spanningen groeien verder na een mislukte couppoging op 22 juni 2019 waarbij onder andere de regionale president van Amhara omkomt.²⁴

Amnesty International (AI) stelt dat Ethiopië geplaagd wordt door moorden waarbij leden van gemeenschappen die etnische minderheden vormen in bepaalde regio's, het doelwit zijn.²⁵ Burgers aan beide zijden van de grenzen tussen de regio's Amhara en Oromia zijn het doelwit van dodelijke aanvallen. De regionale Oromo- en Amhara-afdelingen van de PP beschuldigen elkaar van verantwoordelijkheid voor het geweld en van onkunde of onwil om de veiligheid van burgers te garanderen.²⁶

De Amhara, beschuldigd van landroof en illegale bezetting van land, zijn de afgelopen twee jaar in toenemende mate het doelwit van aanvallen in Oromia, met honderden doden en duizenden ontheemden tot gevolg.²⁷ In Oromia wordt voornamelijk het Oromo Liberation Army (OLA) beschuldigd van het doden van honderden Amhara-burgers.²⁸

In de regio Amhara neemt de woede tegenover de regerende PP, en in het bijzonder de OPP, toe als gevolg van het aanhoudende dodelijke geweld tegen Amhara-burgers in de regio Oromia.²⁹ In april 2021 volgen betogingen van honderdduizenden Amhara in verschillende steden in de regio om te protesteren tegen de moorden op leden van de Amhara-gemeenschap in West-Oromia en de zone Metekel in de regio Benishangul-Gumuz. NaMA uit felle kritiek op de premier en beschuldigt hem van het helpen en aanmoedigen van OLA-rebellen.³⁰

Na de moord op een imam in de stad Ataye³¹ in de zone Noord-Shewa (Amhara) op 19 maart 2021, ontaarden de opgelopen spanningen in botsingen tussen Amhara- en Oromo-milities alsook de Amhara (Regional) Special Forces (ASF), die het mandaat hebben om de regio Amhara te beschermen. Inwoners van de zone Oromo Special³² stellen dat de regionale troepen openlijk kant kiezen voor de Amhara en wrechheden begaan tegen Oromo-burgers. Daarop beschuldigen de OPP de regionale regering van Amhara en leden van de ASF van medeplichtigheid aan het aanhoudende conflict tussen Oromo- en Amhara-inwoners en het dodelijk geweld tegen Oromo-burgers in de twee zones. Amhara-leiders en -burgers stellen dat het OLA en het TPLF achter het geweld zitten, maar veel Oromo hechten geen geloof aan deze verklaring.³³ Sommige Amhara vermoeden dat de autoriteiten sympathiseren

²³ Al Jazeera wijst eveneens op de historische claim van Oromo op Addis Abeba, die door veel etnische nationalisten Finfinne wordt genoemd, de naam die aan het gebied werd gegeven voordat keizer Menelik II de hoofdstad aan het eind van de 19e eeuw stichtte. Al Jazeera, 05/07/2020, [url](#); ICG, 19/07/2019, [url](#)

²⁴ ICG, 19/07/2019, [url](#)

²⁵ AI, 02/11/2020, [url](#)

²⁶ Al Jazeera, 19/04/2021, [url](#)

²⁷ DW Amharic, 12/01/2022, [url](#); EPO, 06/04/2022, [url](#)

²⁸ Addis Standard, 26/08/2021, [url](#); EPO, 31/01/2022, [url](#); EPO, 06/04/2022, [url](#)

²⁹ France24, 26/07/2021, [url](#); EPO, 06/04/2022, [url](#)

³⁰ Addis Standard, 20/04/2021, [url](#)

³¹ Ataye is een stad met zo'n 70.000 Amhara-inwoners, maar de stad grenst aan verschillende Oromo-dorpen. Sinds het aantreden van Abiy in 2018 kent de stad verschillende opstoten van etnisch geweld.

³² Gebaseerd op het etnisch federalisme vastgelegd in de grondwet en als erkenning van enclaves van verschillende etnische groepen binnen sommige regio's, werd van een groep van vijf *woredas* in Amhara de Oromo Special Zone gevormd met de stad Kemise als zonale hoofdstad. Ethiopia Insight, 21/05/2021, [url](#)

³³ Addis Standard, 22/03/2021, [url](#); Addis Standard, 24/03/2021, [url](#); VICE (Zelalem Z.), 12/05/2021, [url](#)

met de aanvallers omdat politie en veiligheidsdiensten niet of laattijdig optreden. De overheid wijst in de richting van het TPLF zonder deze claims te staven.³⁴

Het geweld in maart 2021 kost aan meer dan 300 mensen het leven en doet meer dan 40.000 mensen vluchten.³⁵ Het ministerie van Defensie gaat over tot de oprichting van een commandopost in de zones Special Oromo, Noord-Shewa en Zuid-Wollo.³⁶ Een artikel van The Awash Post stelt dat het geweld in Zuid-Wollo deel uitmaakt van de expansiecampagne van Amhara-nationalisten die erop gebrand zijn verloren Amhara-gebieden terug te winnen.³⁷ Vergeldingsaanvallen leiden tot meer bloedvergieten, waardoor de verdeeldheid tussen de Amhara- en Oromo-gemeenschappen in het gebied groeit.³⁸ Midden april 2021 komt het opnieuw tot botsingen in de zone Special Oromo, met zo'n 78.000 ontheemden tot gevolg. Bijna 250.000 mensen zijn ontheemd door de gevechten in Noord-Shewa, terwijl tot een vierde van de huizen in Ataye is afgebrand. Het dodental loopt op tot 200.³⁹ Eind augustus 2021 komen meer dan 210 mensen, Amhara en Oromo, om bij gewelddadige aanvallen en wraakacties in de zone Oost-Wollega.⁴⁰

Bij dergelijke uitbarstingen van geweld betwisten functionarissen van beide regio's onmiddellijk elkaar's verhaal. Beide regio's hebben hun Special Forces programma drastisch uitgebreid, in die mate dat een rechtstreeks gevecht tussen de troepen uit de twee regio's de capaciteit van de federale regering om in te grijpen, te boven gaat. Naast deze speciale eenheden bemoeilijkt de aanwezigheid van radicale etnisch-nationalistische organisaties en milities de vredesinspanningen.⁴¹ De regionale regering van Amhara heeft Fano-groepen en andere irreguliere milities bewapend en getraind in de strijd tegen de Tigray Defence Forces (TDF). Deze informele Amhara-milicies zijn actief in heel wat gebieden die door nationalistische groepen betwist worden, waaronder de zones Oost- en Horo Guduru-Wollega in de regio Oromia.⁴²

Verschillende bronnen berichten over gewapende Amhara-groepen die sinds november 2021 opereren in de grensgebieden met de regio Amhara in Oromia, onder meer in de zones Oost- en Horo Guduru-Wollega. Burgers in het gebied zeggen dat ze worden aangevallen door het OLA en door gewapende Amhara-groepen, met doden en ontheemden tot gevolg. Intercommunaal geweld gaat in deze zones gepaard met botsingen en wraakacties tussen het OLA en Amhara-milicies.⁴³ Aanvallen op burgers door verschillende actoren gaan ook in 2022 verder in Oromia. Amhara-milicies en Fano-groepen doden burgers en branden dorpen plat,⁴⁴ terwijl het OLA doorgaat met dodelijke aanvallen tegen en ontvoeringen van Amhara en personen gelinkt aan de regionale en federale regering en de veiligheidsdiensten.⁴⁵

NaMA beschuldigt de regionale regering van Oromia maar ook de federale regering van verzuim om actie te ondernemen tegen de geweldplegers en om de Amhara in de regio te beschermen. Evenzo roept Ethiopian Citizens for Social Justice (EZEMA), een politieke partij gevormd in mei 2019, de

³⁴ Al Jazeera, 20/03/2021, [url](#)

³⁵ RFI, 12/04/2021, [url](#); The Awash Post, 17/04/2021, [url](#)

³⁶ Fana BC, 19/04/2021, [url](#)

³⁷ The Awash Post, 17/04/2021, [url](#)

³⁸ VICE (Zelalem Z.), 12/05/2021, [url](#)

³⁹ Al Jazeera, 25/04/2021, [url](#)

⁴⁰ Al Jazeera, 26/08/2021, [url](#); Addis Standard, 26/08/2021, [url](#); CNBC Africa, 31/08/2021, [url](#)

⁴¹ EPO, 06/04/2022, [url](#)

⁴² Addis Standard, 26/08/2021, [url](#); EPO, 31/01/2022, [url](#); EPO, 06/04/2022, [url](#)

⁴³ BBC, 21/02/2022, [url](#); Addis Standard, 22/02/2022, [url](#); EPO, 22/02/2022, [url](#)

⁴⁴ EPO, 26/01/2022, [url](#); Addis Standard, 22/02/2022, [url](#)

⁴⁵ The Reporter Ethiopia, 02/04/2022, [url](#)

regering op om snel actie te ondernemen tegen het OLA. EZEMA stelt dat de nalatigheid van de regionale regering een teken is van institutionele steun aan het OLA.⁴⁶

De bewoners van de zone Special Oromo komen in november 2021 in kruisvuur terecht in het conflict tussen de Ethiopian National Defence Force (ENDF) en hun Amhara-bondgenoten enerzijds, en de TDF anderzijds. De intense gevechten gaan gepaard met een hardhandig optreden tegen burgers, ook nadat het gebied in december 2021 door regeringstroepen wordt heroverd op de TDF en het OLA. De regionale regering stellen dat het over maatregelen tegen terroristische groepen gaat.⁴⁷

Begin april 2022 lopen de spanningen tussen verschillende niet-statelijke actoren en zonale functionarissen in de regio's Oromia en Amhara op na botsingen op 29 maart 2022 tussen gewapende groepen uit de zone Noord-Shewa in Amhara, en lokale milities in de aangrenzende zone Oost-Shewa in Oromia, die leiden tot de dood van 26 militieleden en politiemannen. De OPP waarschuwt in april 2022 voor extremistische krachten die opereren in naam van Amhara, en Oromia infiltreren om er wandaden te plegen. Onderlinge beschuldigingen tussen de OPP en de APP nemen toe. NaMA bekritiseert de kibbelende houding van de lokale afdelingen van de PP en eist dat de PP haar interne meningsverschillen oplost en een onafhankelijk onderzoek opent.⁴⁸

1.3. Geweld op de grens tussen de regio's Amhara en Benishangul-Gumuz

Terugkerend etnisch geweld, voornamelijk tussen de Amhara- en Gumuz-bevolking, en botsingen tussen de gewapende militanten van de Benishangul People's Liberation Movement (BPLM) en Ethiopische strijdkrachten, kenmerken de veiligheidssituatie in de zone Metekel van de regio Benishangul-Gumuz. De Gumuz-bevolking is van mening dat niet-inheemse inwoners, voornamelijk Amhara en Oromo, hun eigendomsrecht op de regio bedreigen. Ze beschuldigen Amhara-leiders ervan illegale nederzettingen van Amhara in de zone Metekel aan te moedigen en te financieren.⁴⁹ Amhara-leiders stellen dat Gumuz-milicies een campagne voeren tegen Amhara-burgers in Metekel. Tegelijkertijd claimen Amhara-nationalisten, waaronder ook enkele regeringsfunctionarissen van de regio Amhara, dat de zone Metekel aan Amhara toebehoort.⁵⁰ De zone krijgt daarnaast verhoogde aandacht vanwege de constructie van de Grand Ethiopian Renaissance Dam (GERD). De grens met Soedan maakt de regio kwetsbaar voor veiligheidsproblemen van buitenaf.⁵¹

In december 2020 verzoekt Abere Adamu, op dat moment commissaris van de Amhara Police (AP), de federale regering om in te grijpen of autorisatie te verlenen aan de AP voor een regionale interventie in de naburige regio Benishagul-Gumuz om de groeiende veiligheidscrisis in de regio te stabiliseren.⁵² The Awash Post schrijft in januari 2021 dat het geweld in de zone Metekel gelinkt is aan de expansiedrang van Amhara-nationalisten.⁵³ In januari 2021 roept de federale regering de noodtoestand uit in de zone en richt het er een commandopost op.⁵⁴ In september 2021 worden Special Forces van de regio's Amhara, Sidama, Gambela en SNNP ingezet in Metekel, tegen de achtergrond van spanningen tussen de autoriteiten van de regio's Amhara en Benishangul-Gumuz

⁴⁶ EPO, 15/02/2022, [url](#)

⁴⁷ Addis Standard, 15/02/2022, [url](#)

⁴⁸ Addis Standard, 06/04/2022, [url](#)

⁴⁹ The Awash Post, 02/01/2021, [url](#); Ethiopia Insight (Tasfaye E.), 31/03/2022, [url](#)

⁵⁰ Ethiopia Insight (Tasfaye E.), 31/03/2022, [url](#)

⁵¹ VOA, 15/11/2020, [url](#); Ethiopia Insight (Tasfaye E.), 31/03/2022, [url](#)

⁵² Addis Standard, 08/12/2020, [url](#); Addis Standard, 13/09/2021, [url](#)

⁵³ The Awash Post, 02/01/2021, [url](#)

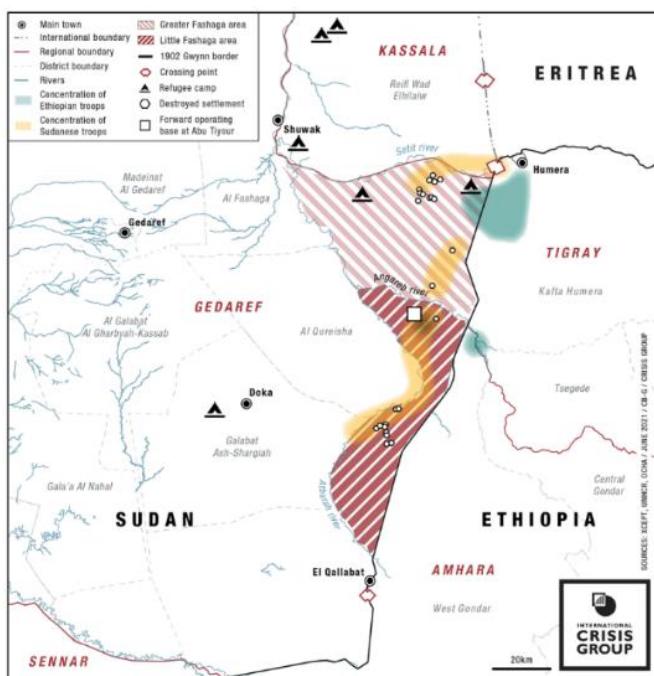
⁵⁴ EPO, 22/09/2021, [url](#); Ethiopia Insight (Tasfaye E.), 31/03/2022, [url](#)

over de eigendomsstatus van de zone Metekel.⁵⁵ Functionarissen van beide regio's verwijten elkaar dat ze het geweld niet onder controle krijgen.⁵⁶

Volgens journalist Tasfaye van Ethiopia Insight heeft de verhoogde inzet van veiligheidstroepen enkel geleid tot een verslechterde situatie.⁵⁷ In maart 2022 blijven Amhara- en Fano-milities burgers aanvallen, doden en beroven van hun eigendommen in Metekel.⁵⁸

1.4. Al-Fashaga

Al-Fashaga⁵⁹ is een omstreden gebied op de grens tussen Soedan en Ethiopië. Waar Soedanezen boeren zich vestigen in de westelijke gebieden van al-Fashaga, wonen in de oostelijke gebieden halverwege de jaren negentig voornamelijk Ethiopische boeren.⁶⁰

Figuur 1: al-Fashaga⁶¹

De onderlinge relaties tussen de nieuwe leiders in beide landen, Hamdok en Abiy, zijn aanvankelijk hartelijk, maar verzuren door een gebrek aan communicatie, Abiy's minachting voor de pogingen van de Intergovernmental Authority on Development (IGAD) om het conflict in Tigray op te lossen en de toenadering tussen Ethiopië en Eritrea. De grootste bron van frictie is de GERD.⁶²

⁵⁵ Addis Standard, 13/09/2021, [url](#); BBC Amharic, 14/09/2021, [url](#); EPO, 22/09/2021, [url](#)

⁵⁶ Addis Standard, 13/09/2021, [url](#)

⁵⁷ EPO, 22/09/2021, [url](#); Ethiopia Insight (Tasfaye E.), 31/03/2022, [url](#)

⁵⁸ EPO, 29/03/2022, [url](#)

⁵⁹ Volgens een overeenkomst uit 1902 tussen Menelik II, de toenmalige keizer van Ethiopië, en de Britse koloniale overheersers van Soedan, is al-Fashaga Soedanees gebied. Halverwege de jaren negentig trekken Ethiopische soldaten en boeren het gebied binnen en vestigen er nederzettingen. The Washington Post, 19/03/2021, [url](#)

⁶⁰ ICG, 24/06/2021, [url](#)

⁶¹ ICG, 24/06/2021, [url](#)

⁶² ICG, 24/06/2021, [url](#)

Na schermutselingen eind mei 2020 trekken de Soedanese strijdkrachten (SAF) en paramilitairen in november 2020, bij het begin van de vijandelijkheden in Tigray, het gebied binnen. Binnen enkele weken raken de SAF regelmatig slaags met de ENDF, de ASF en de lokale Amhara-milities, af en toe gesteund door Eritrese troepen.⁶³ De hardhandige ontruiming van duizenden Ethiopische boeren begin december 2020 overrompelt Addis Abeba. De Ethiopische regering wordt niet enkel in beslag genomen door het conflict in Tigray, maar ziet ook een recente overeenkomst met Khartoem verkruimelen. Tijdens een bezoek van Soedanese functionarissen aan Addis Abeba, twee dagen voordat de gevechten in Tigray uitbreken, vraagt Abiy aan Abdel Fattah al-Burhan, het hoofd van de Soedanese Soevereine Raad, om de Soedanese grens met de regio Tigray te beveiligen, een belangrijke aanvoerroute voor rebellen tijdens hun opstand tegen de militaire dictatuur van Mengistu Haile Mariam in de jaren tachtig. Deze vraag lijkt de deuren te hebben geopend voor het grensconflict. In plaats van soldaten naar de grens te sturen, stuurt Soedan 6.000 troepen naar het oosten van al-Fashaga.⁶⁴

De SAF stelt dat gewapende Ethiopische boeren ongewapende Soedanese burgers doden en dat ook een aantal Soedanese soldaten omkomen in gevechten.⁶⁵ Eind maart 2021 zegt het Soedanese leger dat het heel al-Fashaga heeft bezet, met uitzondering van drie versterkte stedelijke gebieden die door Ethiopische troepen worden beschermd.⁶⁶ De regionale regering van Amhara zegt begin maart 2021 dat bijna 2.000 burgers ontheemd zijn en spreekt van een Soedanees invasie in de regio Amhara.⁶⁷ Gevechten tussen de SAF en Amhara-milities - evenals aanvallen en ontvoeringen door Amhara-milities gericht op Soedanese herders - zijn sinds eind mei 2021 geconcentreerd in de zuidelijke plaats Basundah. De grens tussen de steden Galabat en Metema blijft gesloten in de tweede helft van 2021.⁶⁸

Geen van beide partijen lijkt bereid tot een compromis, schrijft ICG in juni 2021. De Ethiopische regering is afhankelijk van Amhara-troepen in haar strijd tegen de TDF. De Amhara vormen daarnaast een belangrijke electorale basis voor de PP en Abiy en, deels om die steun niet in gevaar te brengen, doet zijn regering concessies aan de regio en staat ze erop dat Soedanese troepen zich terugtrekken uit al-Fashaga voordat er wordt onderhandeld. De militaire leiders van Soedan gebruiken het conflict om zich nationalistisch te profileren: ze willen dat Ethiopië niet alleen de soevereiniteit van Soedan over het gebied erkent, maar ook overgaat tot een onmiddellijke grensafbakening en ze eisen een akkoord over de GERD. Midden 2021 bevinden beide landen zich in een gespannen impasse met tanks en zware wapens op minder dan zeventien kilometer van elkaar langs de frontlinies.⁶⁹

Eind november 2021 verklaren de SAF dat zes soldaten zijn omgekomen bij gevechten met het ENDF en Amhara-milities in al-Fashaga.⁷⁰

1.5. Geweld tussen Amhara- en Qemant-gemeenschappen

De Qemant, een etnische minderheid die in de zone Gondar in het noordwesten van de regio Amhara woont, pleiten al meer dan tien jaar voor een autonome zone binnen de regio. In 2017, na referenda en uitbarstingen van geweld, geven Amhara-autoriteiten de goedkeuring voor de vorming van een administratieve zone bestaande uit 69 dorpen. Maar Qemant-activisten eisen dat de zone ook drie andere dorpen met een Qemant-meerderheid zou omvatten. Deze drie dorpen liggen nabij de grens met Soedan en grenzen niet aan de andere 69 dorpen. Mede door lokale Amhara-oppositie komt de

⁶³ ICG, 24/06/2021, [url](#); ACLED, 2022, [url](#)

⁶⁴ ICG, 24/06/2021, [url](#)

⁶⁵ The Washington Post, 19/03/2021, [url](#)

⁶⁶ ICG, 24/06/2021, [url](#)

⁶⁷ The Washington Post, 19/03/2021, [url](#)

⁶⁸ ACLED, 2022, [url](#)

⁶⁹ ICG, 24/06/2021, [url](#)

⁷⁰ AP, 28/11/2021, [url](#)

Qemant-zone er niet. Eind 2018 laait het geweld tussen de Amhara en de Qemant opnieuw op.⁷¹ Amhara-functionarissen beweren dat het TPLF de campagne voor zelfbestuur van de Qemant aanwakkert en financiert.⁷² AI rapporteert over dodelijk geweld, waaronder ook represailles van de Qemant, in september en oktober 2019 in Gondar.⁷³ In november 2019, na de inzet van federale soldaten en regionale politie, heerst relatieve rust in de Qemant-gebieden in het westen van Gondar.⁷⁴

In de stad Aykel leiden aanvallen door de regionale veiligheidstroepen en Fano-milities sinds april 2021 tot de dood en ontheemding van veel Qemant.⁷⁵ Op een persconferentie in april 2021 beweert de voormalige regionale president van Amhara, Agegnehu Teshager, dat Qemant-extremisten milities hebben gevormd die getraind worden in Soedan en gelieerd zijn aan het TPLF, zonder zijn bewering met bewijs te staven. Vluchtelingen in Soedan vertellen dat een aantal Qemant-jongeren de wapens hebben opgenomen als reactie op de voortdurende aanvallen op hun gemeenschappen. De federale regering van Ethiopië stelt op haar beurt dat veiligheidstroepen in het gebied op zoek zijn naar Qemant-rebellen en er de grens beveiligen tegen mogelijke infiltranten uit Soedan.⁷⁶ In september 2021 botsen de aan het TPLF gelieerde Samri-groep en Qemant-milities met het ENDF, ASF en Amhara-milities in de zone West-Gondar.⁷⁷

Volgens Claire Wilmot, doctoraal onderzoeker aan de London School of Economics, is het geweld tegen Qemant-burgers tijdens het conflict in het noorden van Ethiopië toegenomen, en deze ervaringen hebben het verlangen van de Qemant naar zelfbestuur aangewakkerd.⁷⁸ In de chaos van de oorlog hebben militaire operaties en geweld door milities in betwiste gebieden in het noordwesten van Amhara geleid tot geweld, willekeurige arrestaties en vernietiging van eigendommen van Qemant door ASF, Fano-groepen en Amhara-milities. Volgens VN-rapporten zijn tussen juli en december 2021 meer dan 2.000 Qemant naar Soedan gevlogen, duizenden anderen zijn ontheemd binnen de regio. In oktober 2021 documenteert Al Jazeera de vernietiging van honderden gebouwen in Qemantgemeenschappen langs de Shinfa-rivier, vlakbij de Soedanese grens. Al Jazeera wijst op de betrokkenheid van het Ethiopische leger bij de vernietiging van meer dan 500 gebouwen in het gebied van de Shinfa-rivier in mei-oktober 2021. Bewoners beschuldigen Ethiopische troepen ervan toe te kijken terwijl milities moorden op burgers uitvoeren.⁷⁹

Op 5 november 2021 sluiten de Qemant Democratic Party (QDP) en haar diasporagroep, de Qemant Rights and Justice Movement (QRJM), zich aan bij verschillende andere minderheidsgroepen in een coalitie onder leiding van het TPLF en het OLA. Het doel van de coalitie is de regering van Abiy ten val te brengen.⁸⁰

In een artikel van begin april 2022 van het Engelstalige private nieuwsplatform The Reporter Ethiopia stelt Yilkal Kefale, president van de regio Amhara, dat ontvoeringen in de regio waar de Qemant wonen een groot probleem vormen.⁸¹

⁷¹ Al Jazeera, 22/08/2021, [url](#); Addis Standard, 22/04/2021, [url](#); ICG, 12/06/2020, [url](#); The Washington Post, 18/12/2021, [url](#)

⁷² Ezega, 20/12/2018, [url](#); Foreign Policy, 20/02/2018, [url](#); EIP, 07/2019, [url](#); ICG, 12/06/2020, [url](#)

⁷³ AI, 29/05/2020, [url](#); Addis Standard, 22/04/2021, [url](#)

⁷⁴ ICG, 12/06/2020, [url](#); AI, 29/05/2020, [url](#)

⁷⁵ The Washington Post, 18/12/2021, [url](#)

⁷⁶ Al Jazeera, 06/10/2021, [url](#); The Washington Post, 18/12/2021, [url](#)

⁷⁷ EPO, 22/09/2021, [url](#)

⁷⁸ The Washington Post, 18/12/2021, [url](#)

⁷⁹ Al Jazeera, 06/10/2021, [url](#)

⁸⁰ The Washington Post, 18/12/2021, [url](#)

⁸¹ The Reporter Ethiopia, 02/04/2022, [url](#)

1.6. De oorlog tussen de TDF en de ENDF en Amhara-bondgenoten

Geen van bovenstaande breuklijnen en conflicten heeft een dermate vernietigend effect gehad in de regio Amhara als de uitbreiding van de vijandelijkheden vanuit Tigray.

Reeds voor het uitbreken van de vijandelijkheden in de noordelijke regio Tigray zijn er spanningen tussen de Tigray en de Amhara. De belangrijkste bron van spanningen is de claim van de Amhara op de gebieden Wolkait en Raya⁸² die – bij het begin van het conflict in november 2020 – reeds dertig jaar deel uitmaken van de regionale staat Tigray.⁸³ Het geschil ontstaat in 1991, wanneer Tigray-rebellen de nationale macht grijpen binnen een multi-etnische coalitie en, zoals de Amhara het zien, historisch Amhara-land annexeren.⁸⁴ De Amhara claimen niet alleen historisch bezit van het land, maar beschuldigen TPLF-rebellen tevens van het doden van Amhara in de betwiste gebieden waardoor het demografische evenwicht is veranderd ten gunste van Tigrinya-sprekers. Wrok tegen het TPLF zit diep bij de Amhara. Velen in Amhara klagen dat hun politici niets ondernamen tegen de landroof door het TPLF omdat ze ondergeschikt waren aan hun Tigray-coalitiepartners en dat bleven tot de protesten uitbraken in 2014.⁸⁵ Demonstraties vanaf juli 2016 in Gondar, gemobiliseerd door activisten en door functionarissen van de Amhara National Democratic Movement (ANDM) – het latere ADP en huidige APP –, leidt tot de dood en ontheemding van etnische Tigray in Amhara.⁸⁶ Ook in 2018 ontaarden anti-Tigray-gevoelens in geweld en aanvallen op huizen en bedrijven van etnische Tigray in de regio's Amhara en Oromia.⁸⁷

Het TPLF en de ADP beschuldigen elkaar herhaaldelijk van het opstoken van geweld. Op 9 juli 2019 verklaart het TPLF de huidige centrale regering in Ethiopië ongeschikt om het land te leiden en acht het de regering, en vooral de ADP, verantwoordelijk voor alle problemen waarin het land zich bevindt.⁸⁸ De regionale regering van Amhara beschuldigt functionarissen van het TPLF ervan achter de moorden van 22 juni 2019 te zitten.⁸⁹

De invloed van het TPLF op het federale niveau verzwakt nadat Abiy de PP lanceert in december 2019. Het TPLF weigert toe te treden, waardoor de partij geen invloed meer heeft in de federale regering, waarna het TPLF zich meer op de regio Tigray focust.⁹⁰ Het uitstel van de verkiezingen vanwege de uitbraak van de coronapandemie in 2020 zorgt voor een escalatie in de verstoerde relaties tussen de

⁸² Meer specifiek gaat het over de districten Wolkait, Humera, Tsegade en Tselemté (Tegede en Telemte in het Amhaars) in de zones West Tigray en North West Tigray, evenals het gebied Raya-Akobo in Tigray. ICG, 12/06/2020, [url](#)

⁸³ Een gedetailleerde kaart van de regio Tigray, de verschillende zones en districten is raadpleegbaar bij UNOCHA, 17/08/2017, [url](#)

⁸⁴ Al Jazeera (Gedamu Y.), 02/04/2019, [url](#); ICG, 19/07/2019, [url](#); Ezega, 28/08/2020, [url](#); ICG, 12/06/2020, [url](#)

⁸⁵ ICG, 12/06/2020, [url](#)

⁸⁶ Foreign Policy, 20/02/2018, [url](#); EIP, 07/2019, [url](#); ICG, 12/06/2020, [url](#)

⁸⁷ TNH, 14/02/2019, [url](#)

⁸⁸ Ezega, 11/07/2019, [url](#); Africa News, 11/07/2019, [url](#); Reuters, 12/07/2019, [url](#)

⁸⁹ Begin 2018 laten de federale autoriteiten politieke gevangenen vrij, inclusief een aantal personen die het Amhara-irredentisme aanhangen. Asaminew Tsige, een Amhara-brigadegeneraal, wordt minder dan een jaar na zijn vrijlating door de ADP benoemd tot regionaal veiligheidschef. Dadelijk na zijn aanstelling begint Asaminew de regionale veiligheidstroepen verder uit te bouwen. Op 22 juni 2019 schieten huurmoordenaars de president van Amhara, Ambachew Makonnen, en twee andere regionale leiders neer in Bahir Dar. Uren later vermoordt een lijfwacht de militaire stafchef, afkomstig uit Tigray, in Addis Abeba. Federale functionarissen beschuldigen Asaminew. Veiligheidstroepen doden hem de volgende dag. Temesgen Tiruneh, de voormalige nationale veiligheidsadviseur van Abiy, volgt Ambachew op als regionale president van Amhara. Hij wordt in november 2020 benoemd tot hoofd van de National Intelligence and Security Service (NISS) en vervangen door Agegnehu Teshager. Addis Standard, 14/05/2020, [url](#); Africa News, 11/07/2019, [url](#); Reuters, 12/07/2019, [url](#); Addis Standard, 13/11/2019, [url](#); ICG, 12/06/2020, [url](#); Reuters, 28/06/2019, [url](#); Addis Standard, 30/07/2019, [url](#); Ethiopia Insight, 07/06/2021, [url](#)

⁹⁰ Financial Times, 08/09/2020, [url](#); ISS, 11/2019, [url](#); Foreign Policy, 21/01/2020, [url](#); ICG, 14/08/2020, [url](#)

federale regering en het TPLF.⁹¹ Het TPLF acht uitstel ongrondwettelijk en gaat verder met de organisatie van regionale verkiezingen.⁹²

De reeds hoog opgelopen spanningen escaleren verder vanwege arrestaties van hoge TPLF-functionarissen, federale onderzoeken naar TPLF-gelinkte bedrijven en beschuldigingen van PP-functionarissen dat het TPLF achter een campagne van nationale destabilisatie en de moord op Hundessa zit.⁹³ Het TPLF ontkent deze aantijgingen.⁹⁴

Op 9 september 2020 vinden verkiezingen plaats in Tigray die overtuigend gewonnen worden door het TPLF.⁹⁵ De regering van premier Abiy bestempelt de stemming nietig.⁹⁶ Het TPLF roept haar vertegenwoordigers op federaal niveau terug en stelt dat de beslissingen die door de federale regering worden genomen niet van toepassing zijn in Tigray. Het federaal parlement verbreekt elke relatie tussen federale functionarissen en het regionale parlement en de regering van de regio Tigray.⁹⁷ In oktober 2020 legt de federale regering de regering van Tigray sancties op. Spanningen over de controle van federale militaire eenheden die in Tigray zijn gestationeerd lopen eveneens op.⁹⁸

Op 4 november 2020 breekt een gewapend conflict uit in Ethiopië in de noordelijke regio Tigray.⁹⁹ Sinds de aanvang van het conflict vechten een aantal bondgenoten aan de zijde van de ENDF. Formele en informele troepen van de naburige regio Amhara, waaronder Fano-groepen, vechten onder meer voor de controle over betwiste gebieden. Ook de Eritrean Defence Force (EDF)¹⁰⁰ en Somali soldaten zijn actief in Tigray en strijden er tegen de TDF.¹⁰¹

Sinds het gewapende conflict in november 2020 in de Ethiopische regio Tigray begon, hebben mensenrechtenorganisaties en de media ernstige schendingen van het oorlogsrecht door het Ethiopische leger en hun geallieerde troepen gedocumenteerd. Tigray-milities zijn ook verantwoordelijk voor moordpartijen, zoals het veelbesproken bloedbad in Mai Kadra aan het begin van de vijandelijkheden, en aanvallen op Eritrese vluchtelingen.¹⁰²

Tijdens de eerste weken van het conflict in Tigray bezetten Ethiopische militairen en Amhara-milities Wolkait, Humera en de Raya-vallei. De regionale regering in Amhara plaatst deze gebieden onder Amhaars bestuur. Billboards waarop staat aangegeven dat deze locaties tot de regio Amhara behoren verschijnen langs de wegen in West-Tigray. Vooral Amhara-milities en Fano-groepen worden beschuldigd van ernstige mensenrechtenschendingen en etnische zuiveringen in deze regio. Tigray worden gedwongen West-Tigray te verlaten. Media berichten over deportaties naar het centrum van Tigray en over moorden in geval van verzet. Tegelijkertijd worden Amhara-boeren gevraagd om zich in West-Tigray te vestigen en de verlaten boerderijen over te nemen.¹⁰³ ASF en Fano-groepen behouden bij het afsluiten van deze Focus de controle over een groot deel van West-Tigray, met

⁹¹ HRW, 15/08/2020, [url](#); The Reporter Ethiopia, 10/10/2020, [url](#)

⁹² The Reporter Ethiopia, 15/06/2019, [url](#); The Reporter Ethiopia, 10/10/2020, [url](#); ICG, 30/10/2020, [url](#); ICG, 14/08/2020, [url](#)

⁹³ HRW, 15/08/2020, [url](#); BBC, 04/09/2020, [url](#); Financial Times, 08/09/2020, [url](#); ICG, 30/10/2020, [url](#); Addis Standard, 16/09/2020, [url](#); ICG, 30/10/2020, [url](#)

⁹⁴ ICG, 30/10/2020, [url](#)

⁹⁵ Al Jazeera, 07/10/2020, [url](#); Addis Fortune via AllAfrica.com, 11/10/2020, [url](#)

⁹⁶ Al Jazeera, 19/10/2020, [url](#)

⁹⁷ The Reporter Ethiopia, 10/10/2020, [url](#); Al Jazeera, 07/10/2020, [url](#); The Africa Report, 08/10/2020, [url](#); Al Jazeera, 19/10/2020, [url](#)

⁹⁸ ICG, 05/11/2020, [url](#)

⁹⁹ ICG, 05/11/2020, [url](#)

¹⁰⁰ African Arguments, 04/12/2020, [url](#); The Economist, 02/01/2021, [url](#)

¹⁰¹ ICG, 02/04/2021, [url](#)

¹⁰² HRW, 09/12/2021, [url](#)

¹⁰³ The New York Times, 26/02/2021, [url](#); VICE, 27/02/2021, [url](#); Reuters, 30/03/2021, [url](#); AP, 07/04/2021, [url](#); Ethiopia Insight, 07/06/2021, [url](#)

meldingen van etnische zuivering, deportaties, massale detenties, concentratiekampen en massa-executies aan de oevers van de rivier de Tekezé.¹⁰⁴ Midden december 2021 brengt HRW een rapport uit over massale aanhoudingen, moorden en gedwongen uitzettingen van Tigray in West-Tigray door Amhara-veiligheidstroepen. Op 2 december 2021 meldt UNOCHA dat 1,2 miljoen mensen sinds het begin van het conflict zijn ontheemd uit West-Tigray. West-Tigray is sinds november 2020 vanwege veiligheidsproblemen ontoegankelijk voor hulporganisaties.¹⁰⁵ In april 2022 publiceren HRW en AI een gezamenlijk rapport over de wredeheden tegen Tigray door Amhara-troepen en gelieerde militaries, met medeweten en soms toedoen van ENDF.¹⁰⁶

De nieuwe zone wordt tot nu toe alleen erkend door de regio Amhara, en verschillende facties binnen de PP zijn tegen de opname. Hoewel Abiy deze territoriale herschikking misschien niet onderschrijft, lijkt hij niet in een positie te zijn om de politieke elite van Amhara over deze kwestie te confronteren, stelt Tronvoll, aangezien hij afhankelijk is van hun steun om aan de macht te blijven. Debretsiion Gebremichael, hoofd van het TPLF, stelt dat er geen onderhandelingen kunnen zijn voordat alle vijandelijke troepen zich terug trekken uit Tigray.¹⁰⁷

Na de terugtrekking van de Ethiopische federale troepen uit het grootste deel van Tigray in juni 2021, is er sprake van een blokkade van de regio, waardoor essentiële humanitaire hulp en diensten worden geblokkeerd.¹⁰⁸

In juli 2021 trekken Tigray-troepen de aangrenzende regio's Afar en Amhara binnen, naar eigen zeggen in een poging druk op de federale regering op te voeren om de blokkade op te heffen. Als reactie op de offensieven in de regio Amhara, roepen de regionale autoriteiten midden juli 2021 op tot een algemene mobilisatie van de bevolking tegen de TDF.¹⁰⁹

Het offensief van de TDF verdrijft honderdduizenden burgers en veroorzaakt vernieling, dood en humanitaire noden in Amhara.¹¹⁰ Begin oktober 2021 melden regeringsfunctionarissen in Amhara dat een half miljoen mensen ontheemd zijn geraakt sinds de aanvang van het Tigray-offensief in juli 2021.¹¹¹ In diezelfde periode barsten intense gevechten los in verschillende delen van Amhara, vooral in de zones Noord- en Zuid-Wello en langs de grens tussen de regio's Amhara en Afar. Ondanks forse weerstand op verschillende fronten vallen Dessie en Kombolcha, twee belangrijke steden in de regio Amhara gelegen op de hoofdweg tussen de haven van Djibouti en de hoofdstad Addis Abeba, begin november 2021 in handen van de TDF.¹¹² Meldingen van burgerslachtoffers en ontheemding in de aanhoudende oorlog tussen regeringstroepen en troepen van het TPLF en het OLA stapelen zich op.¹¹³

Begin november 2021 roepen de Ethiopische federale autoriteiten de noodtoestand uit die de veiligheidstroepen verregaande bevoegdheden geeft, en roepen ze de bevolking op zich te mobiliseren en mee te doen aan de strijd tegen de Tigray-troepen.¹¹⁴ De TDF slagen erin om tot rond Debre Sina (zo'n 180 kilometer van Addis Abeba) op te rukken, maar uiteindelijk mislukt het offensief nadat Abiy naar de frontlijn trekt en de populaire mobilisatie zijn hoogtepunt kent.¹¹⁵ Drones - aangekocht van

¹⁰⁴ The Telegraph, 05/09/2021, [url](#); HRW, 16/12/2021, [url](#)

¹⁰⁵ HRW, 16/12/2021, [url](#)

¹⁰⁶ AI & HRW, 05/04/2022, [url](#); HRW, 06/04/2022, [url](#)

¹⁰⁷ Foreign Policy (Tronvoll K.), 28/04/2021, [url](#)

¹⁰⁸ HRW, 09/12/2021, [url](#)

¹⁰⁹ Addis Standard, 13/07/2021, [url](#); RFI, 15/07/2021, [url](#); Addis Standard, 26/07/2021, [url](#); ICG, 05/11/2021, [url](#); HRW, 09/12/2021, [url](#)

¹¹⁰ Addis Standard, 11/08/2021, [url](#)

¹¹¹ TNH, 04/10/2021, [url](#)

¹¹² ICG, 26/10/2021, [url](#); Al Jazeera, 02/11/2021, [url](#)

¹¹³ Addis Standard, 24/11/2021, [url](#)

¹¹⁴ HRW, 09/12/2021, [url](#)

¹¹⁵ Fana BC, 22/10/2021, [url](#); Addis Standard, 30/10/2021, [url](#)

de Verenigde Arabische Emiraten (VAE), Turkije, Iran, Israël en China – verwoesten het wapenarsenaal van de TDF en zetten de bevoorradinglijnen van de Tigray-troepen onder druk.¹¹⁶ De TDF trekken zich begin december 2021 terug richting Tigray.¹¹⁷

Vanaf het begin van het TDF-offensief in de regio Amhara duiken berichten op over dodelijke aanvallen op burgers, wijdverbreid seksueel geweld en vernielingen van eigendommen en medische centra. Inwoners van het dorp Chenna in de zone Gondar melden dat de Tigray-troepen begin september 2021 meerdere dagen lang burgers doden voor ze zich terugtrekken.¹¹⁸ De Ethiopian Human Rights Commission (EHRC) en BBC geven aan berichten te hebben ontvangen over massagraven met de lichamen van 119 burgers.¹¹⁹ Ook in de stad Kobo worden opzettelijke aanvallen op burgers door Tigray-troepen gemeld waaronder beschieting, huiszoeken, plunderingen en vernietiging van civiele infrastructuur.¹²⁰ Awol Allo, een Ethiopische academicus verbonden aan de Universiteit van Keele, merkt op dat wanneer de federale en regionale regeringen elke gezonde burger oproepen om zich te bewapenen en te mobiliseren tegen de TDF, hun oproep het onderscheid tussen een burger en een strijder vervaagt.¹²¹ Ook The Economist besluit dat de vage lijn tussen burger en strijder het moeilijk maakt om de ware omvang van oorlogsmisdaden te kennen.¹²²

Na de terugtrekking van de Tigray-troepen naar de eigen regio krijgen de geruchten over oorlogsmisdaden door de TDF meer vorm.¹²³ HRW brengt begin december 2021 een rapport uit over massa-executies door Tigray-troepen in de periode tussen 31 augustus en 9 september 2021 in Chenna en Kobo.¹²⁴ AI schrijft in een rapport midden februari 2022 dat Tigray-troepen opzettelijk burgers hebben vermoord, vrouwen en meisjes hebben verkracht en publieke en privé-eigendommen hebben geplunderd en vernield in de regio Amhara. De meeste wrecheden zijn gepleegd in de periode tussen eind augustus en september 2021, in een context van toenemende weerstand van lokale milities en bewoners die de wapens opnamen tegen de TDF.¹²⁵

Op 11 maart 2022 brengt EHRC een rapport uit over mensenrechtenschendingen in de regio's Afar en Amhara in de periode van juli tot december 2021. Naast 346 buitengerechtelijke executies van burgers – volgens het rapport voornamelijk uitgevoerd door Tigray-troepen – zijn ten minste 403 burgers omgekomen en hebben 309 lichte tot ernstige lichamelijke verwondingen opgelopen als gevolg van gewelddaden in de context van het conflict. In gebieden onder hun controle pleegt het OLA tijdens de onderzoeksperiode gerichte moorden op regeringsfunctionarissen en hun familieleden, en op burgers die zij ervan beschuldigden de regering te steunen, aldus EHRC. De TDF zijn eveneens schuldig aan plunderingen en vernietigingen van openbare en privé-eigendommen en wijdverbreid seksueel en gendergerelateerd geweld. In veel van de door het onderzoek bestreken gebieden hebben TDF, zo stelt EHRC, met opzet en op een georganiseerde manier, medische apparatuur, machines en andere technologische hulpmiddelen geplunderd en deze naar de regio Tigray getransporteerd. De ENDF, ASF, Fano en andere milities hebben ook onwettige en buitengerechtelijke executies gepleegd en burgers verwond op verdenking van steun aan het OLA en de TDF.¹²⁶

¹¹⁶ The Economist, 16/12/2021, [url](#); Al Jazeera, 10/12/2021, [url](#)

¹¹⁷ Al Jazeera, 10/12/2021, [url](#)

¹¹⁸ African Arguments, 10/03/2022, [url](#); Al Jazeera, 17/03/2022, [url](#)

¹¹⁹ Al Jazeera, 08/09/2021, [url](#); EHRC, 08/09/2021, [url](#)

¹²⁰ TNH, 04/10/2021, [url](#); The Economist, 09/10/2021, [url](#)

¹²¹ Allo A. (@awolallo) [Twitter post], 08/09/2021, [url](#)

¹²² TNH, 04/10/2021, [url](#); The Economist, 09/10/2021, [url](#)

¹²³ Fana BC, 07/12/2021, [url](#); Fana BC, 06/02/2022, [url](#)

¹²⁴ HRW, 09/12/2021, [url](#)

¹²⁵ AI, 16/02/2022, [url](#)

¹²⁶ EHRC, 11/03/2022, [url](#)

De vijandelijke confrontaties in Amhara hebben geleid tot honderden doden, vernietiging van eigendommen en de ontheemding van zo'n twee miljoen Amhara. Daarnaast zijn miljoenen Amhara afhankelijk van dagelijkse voedselhulp.¹²⁷ Burgers in de regio Amhara zijn boos dat de federale regering hen niet heeft beschermd tegen de Tigray-troepen. Ze voelen zich misleid, aldus NaMA.¹²⁸ Het resultaat van het conflict in 2021 is een zwaar bewapende en sterk gemilitariseerde regio Amhara met een duidelijk wantrouwen jegens de door Abiy geleide PP.¹²⁹

Gevechten in de zones Noord-Gondar en Wag Hemra in het noorden van de regio Amhara in januari 2022 leiden tot de ontheemding van duizenden mensen. De TPLF heeft controle over territorium in beide zones.¹³⁰ The Guardian schrijft begin februari 2022 dat Lalibela, zoals andere plaatsen in Amhara, in staat van paraatheid verkeert. Verschillende scholen en enkele hotels in de stad zijn nog steeds bezet door troepen, evenals veel van de velden en lemen huizen langs de weg van de luchthaven. Lokale autoriteiten geven aan dat ze zullen blijven mensen trainen voor de strijd voor het geval de TDF Lalibela opnieuw trachten in te nemen. De mensen van Lalibela berichten over verkrachtingen en plunderingen onder de bezetting door Tigray-troepen.¹³¹

Binnen Amhara is het oosten het zwaarst getroffen. In de zones Noord- en Zuid-Wollo schalen humanitaire organisaties hun operaties op om honderdduizenden IDP's te helpen. De toegang tot enkele kebeles die grenzen aan het zuiden van de regio Tigray in de *woreda* Raya Alamata, vooral in Raya Kobo, blijft midden maart 2022 nog steeds beperkt vanwege sporadische botsingen. Het grootste deel van Wag Hamra is toegankelijk, inclusief de steden Lalibela en Sekota. In de zone Noord-Gondar vinden sporadische vijandelijkheden plaats. Humanitaire organisaties hebben sinds juni 2021 geen hulp kunnen mobiliseren via de as Gondar – May Tsebri – Shire.¹³²

In februari 2022 wijzen experten en analisten op een zeker momentum voor vrede, na de vrijlating van enkele prominente leden van de OFC en het TPLF.¹³³ Op 24 maart 2022 kondigt de federale regering een wapenstilstand af om humanitaire hulp tot bij de getroffen bevolking te krijgen.¹³⁴ Gebretsiyon reageert enkele dagen later positief op het voorstel. Sindsdien zijn directe gevechten in het noorden van Amhara en in Afar uitgebleven.¹³⁵ Kort nadien gaan geruchten rond over troepenbewegingen aan de frontlijnen.¹³⁶ De levering van humanitaire hulp verloopt, ondanks enkele succesvolle leveringen, moeizaam en minder vlot dan aanvankelijk gehoopt.¹³⁷ ICG wijst op de kwestie West-Tigray als heet hangijzer in mogelijke vredesgesprekken.¹³⁸

¹²⁷ Foreign Policy, 04/02/2022, [url](#)

¹²⁸ NaMA (Facebook), 17/10/2021, [url](#)

¹²⁹ EPO, 31/01/2022, [url](#)

¹³⁰ UNOCHA, 20/01/2022, [url](#); EPO, 02/02/2022, [url](#)

¹³¹ The Guardian, 02/02/2022, [url](#)

¹³² Addis Standard, 16/03/2022, [url](#)

¹³³ Foreign Policy, 04/02/2022, [url](#); The Economist, 02/04/2022, [url](#)

¹³⁴ The Guardian, 24/03/2022, [url](#)

¹³⁵ ICG, 15/04/2022, [url](#); EPO, 19/04/2022, [url](#)

¹³⁶ Bloomberg, 28/03/2022, [url](#); Al Jazeera (Zelalem Z.), 28/03/2022, [url](#)

¹³⁷ BBC, 07/04/2022, [url](#); UNOCHA, 14/04/2022, [url](#)

¹³⁸ ICG, 26/10/2021, [url](#); ICG, 15/04/2022, [url](#)

2. Strijdende partijen

2.1. Federale en regionale veiligheidsdiensten

In Ethiopië staan verschillende groepen in voor de veiligheid in regionale staten. Nationale en regionale politiediensten zijn verantwoordelijk voor wetshandhaving en handhaving van de orde. Het federale leger, de ENDF, biedt soms interne veiligheidsondersteuning in de regio's. De Ethiopische federale politie rapporteert aan het kabinet van de premier. De ENDF rapporteert aan het ministerie van Defensie. De regionale overheden controleren de regionale speciale politiediensten (*lalu* politie), ook wel *special forces* of regionale veiligheidsdiensten genoemd. Deze opereren doorgaans onafhankelijk van de federale overheid en zijn uitgerust met gevechtswapens. Daarnaast bestaan verschillende lokale milities die afhangen van lokale machthebbers.¹³⁹

De Amhara (Regional) Special Forces (ASF) of *Ye-Amhara Liyu Hayil* zijn opgeleid en uitgerust voor operaties tegen opstandelingen in de regio Amhara. Ze rapporteren aan de regionale regering van Amhara. De omvang van de ASF is niet bekend.¹⁴⁰ De regionale veiligheidstroepen worden geleid door adjunct-commissaris Biset Getahun. Momenteel zijn de ASF actief in de regio's Amhara, Tigray en Benishangul-Gumuz. De ASF zijn voornamelijk betrokken bij gewapende confrontaties met Qemant-mililities, Oromo-mililities en het TDF. De regionale strijdkrachten zijn ook slaags geraakt met de SAF aan de grens tussen Ethiopië en Soedan.¹⁴¹

USODS haalt aan dat de civiele autoriteiten over het algemeen de effectieve controle over de veiligheidstroepen behouden doorheen 2021. Wel is sprake van geloofwaardige berichten dat leden van de veiligheidstroepen talrijke ernstige misstanden tegen burgers hebben begaan, zoals arbitraire arrestaties, onwettige opluiting, geweld tegen en het doden van burgers.¹⁴²

De ENDF zijn op verschillende locaties in de regio Amhara aanwezig. In april 2021 beslist het ministerie van Defensie om een commandopost op te richten in de zones Special Oromo, Noord-Shewa en Zuid-Wollo, bemand door de ASF en ENDF.¹⁴³ Net zoals de ASF van bij het begin van de vijandigheden in Tigray zij aan zij met de ENDF strijden, zijn de ENDF betrokken bij de gevechten die zich vanaf juli 2021 uitbreiden naar Amhara. In oktober 2021 kondigen de ENDF een groot tegenoffensief aan tegen de TDF, dat weliswaar niet in staat is om de opmars van de TDF te stoppen. Eind november 2021 slagen de ENDF, de ASF, Fano-groepen en Amhara-mililities daar wel in, door een massale mobilisatie van strijdbare mannen en de inzet van drones. Desondanks bestaat er het gevoel dat federale autoriteiten Amhara misleid hebben, en onvoldoende bescherming geboden hebben tegen de oprukkende TDF met een sterk gemilitariseerde regio en een grote portie wantrouwen ten opzichte van de federale autoriteiten tot gevolg.¹⁴⁴

Bloomberg bericht eind maart 2022, na de afkondiging van de wapenstilstand door de federale regering, over honderden Ethiopische troepen die samenkommen in een stad nabij de grens van de noordelijke regio Tigray.¹⁴⁵

¹³⁹ Voor meer informatie over de federale politie, de regionale politiediensten en het leger, zie bijvoorbeeld ACCORD, 13/10/2020, [url](#); USDOS, 13/03/2019, [url](#); African Business Magazine, 19/08/2019, [url](#); Africa Report, 11/10/2019, [url](#); USDOS, 12/04/2022, [url](#)

¹⁴⁰ Ethiopia Insight (Lefort R.), 30/04/2022, [url](#); EPO, s.d., [url](#)

¹⁴¹ EPO, s.d., [url](#)

¹⁴² USDOS, 12/04/2022, [url](#)

¹⁴³ Fana BC, 19/04/2021, [url](#); Addis Standard, 19/04/2021, [url](#)

¹⁴⁴ NaMA (Facebook), 17/10/2021, [url](#); EPO, 31/01/2022, [url](#)

¹⁴⁵ Bloomberg, 28/03/2022, [url](#)

2.2. Amhara-milities en Fano-groepen

Er zijn verschillende gewapende Amhara-groepen actief naast de federale en regionale veiligheidsdiensten in de regio Amhara.¹⁴⁶ Fano-groepen zijn los georganiseerde gewapende groepen van etnisch-nationalistische Amhara-jongeren die ontstaan zijn uit protesten tegen de centrale overheid onder leiding van het EPRDF in 2010.¹⁴⁷ Deze semi-formele paramilitaire Fano-groepen, bestaan, net als de vele Amhara-milities, grotendeels uit nieuw gemobiliseerde en slecht opgeleide troepen. De meesten van hen zijn boeren of jongeren uit stedelijke gebieden in Amhara die speciaal voor de strijd tegen de TDF werden gemobiliseerd. Deze groepen zijn ook betrokken bij operaties van de ASF tegen Qemant- en Oromo-militanten in Amhara, in de zone Metekel van de regio Benishangul-Gumuz en in de zone Oost-Wollega in de regio Oromia.¹⁴⁸ De regionale regering controleert niet noodzakelijk al deze krachten. Fano-groepen worden gecontroleerd door lokale jeugdgroepen die op de een of andere manier onafhankelijk zijn van de regionale en federale overheid.¹⁴⁹ De huidige status, organisatiestructuur en omvang is evenwel onduidelijk.¹⁵⁰ Het identificeren van Fano-militanten is moeilijk gezien ze geen uniformen dragen en slechts onofficieel georganiseerd zijn, merkt het Ethiopian Peace Observatory (EPO) op.¹⁵¹

Verschillende bronnen wijzen op de centrale rol van de Fano-groepen en Amhara-milities in de strijd tegen het TDF in de regio Amhara. Het stoppen van de TDF in gebieden ten noorden van Debre Sina in de zone Noord-Shewa toont de kracht van de haastig opgezette Amhara-troepen, -milities en Fano-groepen. Hun inzet geeft de ENDF de tijd om logistieke problemen op te lossen en de luchtmacht te moderniseren.¹⁵²

De steun aan en inzet van deze groepen komt mogelijks met een politieke prijs. Amhara-milities en Fano-groepen zijn loyaal aan de regionale regering van Amhara en proberen in de eerste plaats de belangen van de Amhara te behartigen. Op de lange termijn kan de relatieve autonomie van Fano-groepen een bedreiging vormen voor de federale overheid.¹⁵³ Erena verwijst bijvoorbeeld naar informatie van militaire bronnen die stellen dat zo'n 2.000 Amhara-troepen training gekregen hebben in de regio Kachero in het naburige Eritrea tussen februari en maart 2022.¹⁵⁴

In november 2021 roept de Security Council Command Post van de regionale hoofdstad Bahir Dar de leden van Fano-groepen op om zich te laten registreren en organiseren onder de structuur van de veiligheidstroepen van de regering.¹⁵⁵ In januari 2022, circuleert een document - vermoedelijk opgesteld door de federale regering - waarin de naoorlogse veiligheidsuitdagingen worden beschreven in de verschillende regionale staten. Het wijdverspreide document waarschuwt voor de uitdagingen van de privatisering van wapens onder burgers en illegale gewapende groeperingen, doelend op de Fano-groepen.¹⁵⁶ Lokale politieke leiders uiten hun verzet tegen het voorstel en nemen afstand van het document.¹⁵⁷

¹⁴⁶ EPO, 31/01/2022, [url](#)

¹⁴⁷ EPO, s.d., [url](#)

¹⁴⁸ EPO, s.d., [url](#); EPO, 15/02/2022, [url](#); EPO, 19/04/2022, [url](#); Addis Standard, 07/03/2022, [url](#)

¹⁴⁹ Udlændinge- og Integrationsministeriet, 02/2022, pp. 50-53, [url](#)

¹⁵⁰ Ethiopia Insight (Lefort R.), 30/04/2022, [url](#); EPO, s.d., [url](#); EPO, 15/02/2022, [url](#); Sajid Nadeem, 14/03/2022, [url](#); Udlændinge- og Integrationsministeriet, 02/2022, pp. 50-53, [url](#)

¹⁵¹ EPO, 19/04/2022, [url](#)

¹⁵² EPO, 31/01/2022, [url](#); Eritrea Hub (Teka E.), 12/02/2022, [url](#); Foreign Policy (Tronvoll K.), 28/04/2021, [url](#)

¹⁵³ Le Monde, 27/01/2022, [url](#); Foreign Policy (Tronvoll K.), 28/04/2021, [url](#); EPO, 15/02/2022, [url](#)

¹⁵⁴ Radio Erena (@RadioErena) [Twitter post], 18/04/2022, [url](#)

¹⁵⁵ Sajid Nadeem, 08/03/2022, [url](#)

¹⁵⁶ EPO, 15/02/2022, [url](#); Addis Standard, 07/03/2022, [url](#)

¹⁵⁷ Addis Standard, 17/01/2022, [url](#)

Amhara-milities en Fano-groepen stellen zich ondertussen steeds meer vragen over hun samenwerking met de federale autoriteiten, schrijft Le Monde. Veel Amhara-milities en Fano-groepen zien de beslissing van premier Abiy Ahmed om in januari 2022 gratie te verlenen aan leidinggevenden van het TPLF als verraad. De vraag van de regering aan de nationalistische Amhara-milities om hun wapens af te geven en hun posities te verlaten, versterkt het bestaande wantrouwen.¹⁵⁸ In maart 2022 meldt Addis Standard dat Fano-leden clandestien militaire trainingen houden uit angst dat de regering de Fano-structuur zal ontmantelen.¹⁵⁹ Op 6 maart 2022 breekt geweld uit in de zone Oost-Gojjam na de arrestatie van een leider van een lokale Fano-groep door de veiligheidsdiensten.¹⁶⁰ In april 2022 zijn Fano-groepen betrokken bij aanvallen op Oromo-burgers in de zone Special Oromo in Amhara.¹⁶¹

2.3. Gewapende groepen en milities

In Amhara zijn ook heel wat etnische milities, soms gelinkt aan etnische minderheden in de regio Amhara, en gewapende groepen van buiten de regio actief. Dit hoofdstuk geeft een niet-exhaustief overzicht van deze groepen.

De Agew-Qemant-milities zijn etnische milities actief in Centraal Gondar. Ze strijden voor meer politieke representatie en autonomie, en botsen regelmatig met de ASF en federale troepen. Sommige Agew-Qemant-milities worden *Shifta* genoemd, een Amhaar woord dat banditisme betekent.¹⁶²

Oromo-milities zijn actief in de zones Special Oromo en Noord-Shewa in de regio Amhara en in de regio Oromia. De term Oromo-militie kan zowel verwijzen naar officiële milities verbonden aan *kebeles*, alsook en meestal naar informele gewapende groepen bestaande uit leden van Oromo-gemeenschappen.¹⁶³

Het OLA is oorspronkelijk de militaire vleugel van het OLF maar in april 2019 afgesplitst van deze politieke partij vanwege onenigheid over de ontwapening van zijn strijders. Het OLA is vooral actief in de zones West-Wollega, Guji, Noord-Shewa en Horo Guduro-Wollega in de regio Oromia. Het OLA is verantwoordelijk voor aanvallen op etnische Amhara in de regio Oromia. De officiële woordvoerder van de groep ontkent dergelijke beschuldigingen. Het OLA botst eveneens met de ASF in de zones Noord-Shewa en Special Oromo in de regio Amhara.¹⁶⁴ Uit een rapport over mensenrechtenschendingen in de regio Amhara van maart 2022 van de hand van EHRC komt naar voor dat het OLA, in gebieden onder hun controle, gerichte moorden pleegt op regeringsfunctionarissen en hun familieleden, en op burgers die zij ervan beschuldigen de regering te steunen.¹⁶⁵ Ook deze zaken worden door het OLA ontkend.¹⁶⁶

De TDF en geallieerde Tigray-milities zijn sinds het offensief in juli 2021 aanwezig in de regio Amhara. De Tigray-troepen maken zich er schuldig aan moorden, plunderingen en vernietigingen van openbare en privé-eigendommen en wijdverbreid, wrede en systematisch seksueel en gendergerelateerd geweld, aldus EHRC.¹⁶⁷

¹⁵⁸ Le Monde, 27/01/2022, [url](#)

¹⁵⁹ Addis Standard, 07/03/2022, [url](#)

¹⁶⁰ Addis Standard, 07/03/2022, [url](#)

¹⁶¹ EPO, 19/04/2022, [url](#)

¹⁶² EPO, s.d., [url](#)

¹⁶³ EPO, s.d., [url](#)

¹⁶⁴ EPO, s.d., [url](#)

¹⁶⁵ EHRC, 11/03/2022, [url](#)

¹⁶⁶ EPO, s.d., [url](#)

¹⁶⁷ EHRC, 11/03/2022, [url](#)

3. Typologie van het geweld

Voor de periode van 1 januari 2021 tot 28 februari 2022 noteert ACLED 458 incidenten in de regio Amhara in Ethiopië (2.784 dodelijke slachtoffers). Daarvan beschouwt ACLED 333 incidenten als *battles* (2.038 dodelijke slachtoffers), 43 als *explosions/remote violence* (206 dodelijke slachtoffers) en 82 als *violence against civilians* (540 dodelijke slachtoffers).¹⁶⁸ Het merendeel van het geweld in de regio Amhara vindt plaats na de uitbreiding van het conflict vanuit de noordelijke regio Tigray naar Amhara (en Afar) in juli 2021 tot de terugtrekking van de TDF in december 2021. In de periode van 1 juli 2021 tot 31 december 2021 registreert ACLED 391 incidenten in de regio Amhara in Ethiopië (2.185 dodelijke slachtoffers). Daarvan beschouwt ACLED 291 incidenten als *battles* (1.538 dodelijke slachtoffers), 40 als *explosions/remote violence* (203 dodelijke slachtoffers) en 3 als *violence against civilians* (4 dodelijke slachtoffers).¹⁶⁹ In de maanden januari en februari 2022 registreert ACLED 14 incidenten in de regio Amhara in Ethiopië (120 dodelijke slachtoffers). Daarvan beschouwt ACLED 11 incidenten als *battles* (116 dodelijke slachtoffers), 63 als *violence against civilians* (448 dodelijke slachtoffers).¹⁷⁰

De voornaamste actoren betrokken bij de 333 door ACLED geregistreerde *battles* in de periode van 1 januari 2021 tot 28 februari 2022 zijn de ENDF, de TDF, de ASF en Amhara-milities. Twee derden van de *battles* (232) vinden plaats tussen de ENDF en de ASF onderzijds en de TDF anderszijds. Ook Amhara-milities en de TDF raken regelmatig slaags (50). Gevechten tussen de ENDF en de ASF onderzijds en het OLA en Oromo-milities anderzijds (35) vinden voornamelijk plaats in maart en april 2021, oktober en november 2021 en februari 2022. Tenslotte zijn ook botsingen tussen etnische milities – zoals Amhara-, Qemant-, Afar-, Tigray- en Oromo-milities - onder *battles* opgenomen.¹⁷¹

De ENDF en de TDF zijn ook de voornaamste actoren van geweld in de categorie *explosions/remote violence* in de periode van 1 januari 2021 tot 28 februari 2022. Van de 40 geregistreerde incidenten, schrijft ACLED er 21 toe aan de ENDF – waarvan 19 drone-aanvallen – vooral gericht tegen Tigray-troepen. ACLED schrijft 18 incidenten in de categorie *explosions/remote violence* toe aan de TDF, voornamelijk gericht tegen burgers.¹⁷²

In de categorie *violence against civilians* is de TDF de voornaamste actor. ACLED schrijft 47 incidenten van geweld gericht tegen burgers toe aan de TDF. Veiligheidstroepen (ENDF, ASF, federale politie) zijn verantwoordelijk voor 15 incidenten van geweld tegen burgers. Het OLA en Oromo-milities zijn de actor van geweld in 6 incidenten.¹⁷³

4. Doelwitten van het geweld

Voor de periode van 1 januari 2021 tot 28 februari 2022 noteert ACLED 2.784 dodelijke slachtoffers in de regio Amhara in Ethiopië bij incidenten van het type *battles*, *explosions/remote violence* en *violence against civilians*.¹⁷⁴

¹⁶⁸ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 28/02/2022, [url](#)

¹⁶⁹ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 28/02/2022, [url](#)

¹⁷⁰ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 28/02/2022, [url](#)

¹⁷¹ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 28/02/2022, [url](#)

¹⁷² ACLED, via export tool geraadpleegde update: 28/02/2022, [url](#)

¹⁷³ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 28/02/2022, [url](#)

¹⁷⁴ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 28/02/2022, [url](#)

Het aantal dodelijke slachtoffers dat ACLED registreert in de kolom *fatalities* omvat zowel burgerdoden als veiligheidspersoneel of militieleden. Gewonden worden niet geregistreerd. ACLED maakt aan tot grote voorzichtigheid bij het gebruik van cijfers omtrent het aantal doden uit zijn eigen of enige andere databank.¹⁷⁵ Zelf kan ACLED informatie over het aantal dodelijke slachtoffers niet verifiëren. De organisatie wijst erop dat van alle conflictdata, cijfers over dodelijke slachtoffers het meest vooringenomen en het minst accuraat zijn. Dergelijke informatie is gevoelig voor manipulatie door gewapende groepen en soms ook door de media, wat kan leiden tot overdrijvingen of onderrapportage. ACLED benadrukt dat de cijfers als "gerapporteerde" aantallen en beschouwd moeten worden. Verder licht de organisatie toe dat de in de databank ingevoerde aantallen schattingen zijn.¹⁷⁶ Meer informatie over de werkwijze van ACLED bij het invoeren van cijfers over het aantal dodelijke slachtoffers is terug te vinden in een nota van Cedoca over de methodologie ACLED.¹⁷⁷

Afgezien van de vijandelijkheden tussen de ENDF en geallieerde Amhara-troepen enerzijds en de TDF en het OLA anderzijds, richten de geweldsactoren zich voornamelijk op burgers. Zo geeft ACLED aan dat de TDF verantwoordelijk zijn voor 19 incidenten van *explosions/remote violence*, bijna allemaal gericht tegen burgers.¹⁷⁸ Een aantal bronnen wijzen evenwel op de vage lijn tussen burgers en strijdsters vanwege de massale mobilisatie en de oproep van de federale en regionale regering aan de volledige bevolking van Amhara om zich te bewapenen en deel te nemen aan de strijd.¹⁷⁹

In de categorie *violence against civilians* zijn de TDF de voornaamste actor. ACLED schrijft 47 incidenten van geweld gericht tegen burgers toe aan de TDF. De 17 gerigstreerde incidenten van seksueel geweld, die ACLED onder deze categorie plaatst, schrijft de organisatie allen toe aan de TDF. Veiligheidstroepen (ENDF, ASF, federale politie) zijn verantwoordelijk voor 15 incidenten van geweld tegen burgers. Het OLA en Oromo-milities zijn de actor van geweld in 6 incidenten, waarbij in totaal 72 doden vallen. Enkele voorbeelden van *violende against civilians* zijn de moord op een Gumuz-man begin april 2021 door een ongeïdentificeerde gewapende groep op de grens met de zone Metekel van de naburige regio Benishangul-Gumuz, het doden van burgers door de TDF in de stad Kobo in de zone Noord-Wello in september 2021, het plunderen en vernietigen van privé- en openbare eigendommen door de TDF, het doden van 28 Oromo-burgers door veiligheidsdiensten op verdenking van banden met het OLA in Senbete in de zone Oromo Special.¹⁸⁰

De bewoners van de zone Special Oromo komen in november 2021 in kruisvuur terecht in het conflict tussen de ENDF en hun Amhara-bondgenoten enerzijds, en de TDF anderzijds. De intense gevechten, met luchtaanvallen en de betrokkenheid van vele gewapende actoren, gaan gepaard met een hardhandig optreden tegen burgers. Volgens Addis Standard is deze hardhandige aanpak tegen burgers nog steeds de norm nadat het gebied in december 2021 door regeringstroepen wordt heroverd op de TDF en het OLA. De regionale regering houdt vol dat het over maatregelen tegen leden en sympathisanten van terroristische groepen gaat. Volgens bronnen ter plaatse worden duizenden mensen opgesloten en honderden mensen standrechtelijk geëxecuteerd door regeringstroepen, de meeste op beschuldiging van steun aan het TPLF en het OLA.¹⁸¹ Midden maart 2022 ontstaat ophef over een gruwelijke vijf minuten durende video die toont hoe leden van de regionale veiligheidstroepen

¹⁷⁵ ACLED, *Fatalities*, 10/04/2019, [url](#)

¹⁷⁶ ACLED, *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, p.31, [url](#)

¹⁷⁷ CGVS / CGRA - Cedoca, 21/05/2019, [url](#)

¹⁷⁸ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 28/02/2022, [url](#)

¹⁷⁹ TNH, 04/10/2021, [url](#); The Economist, 09/10/2021, [url](#)

¹⁸⁰ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 28/02/2022, [url](#)

¹⁸¹ Addis Standard, 15/02/2022, [url](#)

van de regio's Amhara en SNNP en federale veiligheidstroepen een man op een stapel brandende lijken duwen en hem bespotten terwijl hij sterft in de vlammen.¹⁸²

Op 11 maart 2022 brengt EHRC een rapport uit over mensenrechtenschendingen in de regio's Afar en Amhara in de periode van juli tot december 2021. Naast 346 buitengerechtelijke executies van burgers – volgens het rapport voornamelijk uitgevoerd door Tigray-troepen – zijn ten minste 403 burgers omgekomen en hebben 309 lichte tot ernstige lichamelijke verwondingen opgelopen als gevolg van gewelddaden in de context van de vijandelijkheden in het noorden van Ethiopië. In gebieden onder hun controle pleegt het OLA gerichte moorden op regeringsfunctionarissen en hun familieleden, en op burgers die zij ervan beschuldigen de regering te steunen, aldus EHRC. De TDF zijn eveneens schuldig aan plunderingen en vernietigingen van openbare en privé-eigendommen en wijdverbreid, wrede en systematisch seksueel en gendergerelateerd geweld. In veel van de door het onderzoek bestreken gebieden hebben de TDF, zo stelt EHRC, met opzet en op een georganiseerde manier, medische apparatuur, machines en andere technologische hulpmiddelen geplunderd en deze naar de regio Tigray getransporteerd. De ENDF, ASF, Fano en andere milities hebben ook onwettige en buitengerechtelijke executies gepleegd en burgers verwond op verdenking van steun aan het OLA en de TDF.¹⁸³

Eritrese vluchtelingen worden in de vijandelijkheden in het noorden van Ethiopië door verschillende partijen bestookt, in het bijzonder door Eritrese troepen en de TDF.¹⁸⁴ Door de blokkade van Tigray kunnen hulporganisaties meer dan 25.000 Eritrese vluchtelingen in de kampen Mai Aini en Adi Harush in de regio Tigray al meer dan drie maanden niet bereiken met voedselrantsoenen en medische voorraden. Ook in de regio Amhara vindt midden april 2022 geweld plaats tegen Eritrese vluchtelingen. Bronnen berichten over een schietincident door onbekende gewapende aanvallers op Eritrese vluchtelingen in het kamp Alem-Wach in Dabat in de zone Noord-Gondar. Directeur-generaal van het Agentschap voor Vluchtelingen en Terugkeerders (ARRA), Tesfahun Gobeezay, ontkent de aanval en heeft het over een gevecht tussen vluchtelingen.¹⁸⁵

Op 26 april 2022 breekt geweld uit tegen moslimrouwenden tijdens begrafenis van een prominente lokale sjeik in de stad Gondar. Er vallen veertien doden bij een ontploffing en de daarop volgende chaos.¹⁸⁶ Desalegn Tasew, hoofd van het bureau voor vrede en veiligheid van de regio Amhara, stelt dat het geweld mogelijk kan uitgroeien tot een breder groepsconflict.¹⁸⁷

5. Geografische verdeling

Hier volgt een tabel met het aantal incidenten en dodelijke slachtoffers per categorie van geweld en per zone¹⁸⁸, opgemaakt door Cedoca op basis van de gegevens van ACLED voor de periode van 1 januari 2021 tot 28 februari 2022:

¹⁸² Addis Standard, 12/03/2022, [url](#)

¹⁸³ EHRC, 11/03/2022, [url](#)

¹⁸⁴ Le Monde, 28/02/2022, [url](#); HRW, 16/09/2021, [url](#); Reuters, 01/11/2021, [url](#)

¹⁸⁵ HRCE, 15/04/2022, [url](#); Ethiopian Monitor, 15/04/2022, [url](#)

¹⁸⁶ Addis Standard, 29/04/2022, [url](#); Al Jazeera, 27/04/2022, [url](#)

¹⁸⁷ Addis Standard, 26/04/2022, [url](#)

¹⁸⁸ Zie bijlage 1 voor een geografische weergave van de verschillende zones in de regio Amhara.

Zone	battles		Explosions/remote violence		Violence against civilians	
	incidenten	slachtoffers	incidenten	slachtoffers	incidenten	slachtoffers
Noord-Gondar	31	303	4	12	6	3
Zuid-Gondar	34	206	6	37	4	33
West-Gondar	6	60	3	3	4	3
Centraal-Gondar	4	32	1	3	3	12
Agew Awi	2	9	0	0	1	1
Wag Hamra	28	52	0	0	7	13
Noord-Wello	106	613	14	55	22	120
Zuid-Wello	42	151	10	48	7	47
Special Oromo	38	327	5	48	12	77
Noord-Shewa	37	265	0	0	13	231
Oost-Gojam	3	0	0	0	1	0
West-Gojam	2	20	0	0	2	0
Totaal	333	2.038	43	206	82	540

Tabel 1: Aantal incidenten en dodelijke slachtoffers per categorie van geweld en per zone, opgemaakt door Cedoca op basis van ACLED-data [periode van 1 januari 2021 tot 28 februari 2022].¹⁸⁹

Het geweld in de periode van 1 januari 2021 tot 8 februari 2022 concentreert zich volgens de gegevens van ACLED voornamelijk in de zones Noord-Wello (142 incidenten met 788 dodelijke slachtoffers), Zuid-Wello (59 met 246 dodelijke slachtoffers), Special Oromo (55 met 452 dodelijke slachtoffers), Noord-Shewa (50 met 496 dodelijke slachtoffers), Zuid-Gondar (44 incidenten met 276 dodelijke slachtoffers) en Noord-Gondar (41 met 318 dodelijke slachtoffers).¹⁹⁰

ACLED registreert in de eerste helft van 2021, de periode van 1 januari 2021 tot 30 juni 2021, 53 geweldsincidenten die 479 dodelijke slachtoffers maken. Het geweld concentreert zich in die periode evenwel in het oosten van de regio Amhara, in de twee zones waar veel Oromo-burgers wonen, namelijk de zones Noord-Shewa (22 incidenten met 292 doden) en Oromo Special (12 incidenten met 126 doden). Het betreft voornamelijk gevechten tussen Oromo-milicies en het OLA enerzijds en de ASF anderzijds, en geweld door veiligheidsdiensten (ASF, ENDF), Oromo-milicies en het OLA tegen burgers. In de tweede helft van 2021, met de uitbreiding van de vijandelijkheden in het noorden van Ethiopië naar de regio Amhara (en Afar), breidt het geweld uit naar de andere zones van de regio Amhara.¹⁹¹ In de periode van 1 januari 2022 tot 28 februari 2022 vinden geweldincidenten plaats in het noorden van Amhara, namelijk in de zones Zuid-Gondar (1), Noord-Gondar (2) en Wag Hamra (5), en in de zones in het oosten van Amhara, in Noord-Wello (2) en Oromo Special (4).¹⁹²

¹⁸⁹ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 28/02/2022, [url](#)

¹⁹⁰ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 28/02/2022, [url](#)

¹⁹¹ ACLED, via export tool geraadpleegde update: 28/02/2022, [url](#)

¹⁹² ACLED, via export tool geraadpleegde update: 28/02/2022, [url](#)

In maart en april 2022 vinden gevechten plaats tussen Oromo- en Amhara-milities op de grenzen van de zones Noord-Shewa en Special Oromo in de regio Amhara, en de zones Oost- en Horo Guduru-Wollega in de regio Oromia.¹⁹³

6. Verplaatsingen van de bevolking

Het geweld in de regio Amhara dwingt burgers hun huizen en dorpen te ontvluchten. De vijandelijkheden op de grens met Soedan veroorzaken de ontheemding van zo'n 2.000 burgers in maart 2021.¹⁹⁴ Midden april 2021 breekt een conflict uit in de stad Ataye in Noord-Shewa, wat leidt tot massale ontheemding, zo'n 78.000 mensen in de zone Special Oromo en bijna 250.000 mensen in de zone Noord-Shewa.¹⁹⁵ De geschatte ontheemding betreft volgens regeringsbronnen op het hoogtepunt 310.000 personen.¹⁹⁶ Aanvallen door veiligheidstroepen en milities leiden sinds april 2021 tot ontheemden onder de Qemant in Aykel.¹⁹⁷ VN-rapporten melden dat er tussen juli en december 2021 meer dan 2.000 Qemant naar Soedan zijn gevlogen, duizenden anderen zijn ontheemd binnen de regio.¹⁹⁸

De grootste groep ontheemden in de regio Amhara is evenwel toe te schrijven aan de geografische uitbreiding van de vijandelijkheden in het noorden van het land vanaf juli 2021. Het offensief van de TDF in Amhara resulteert in ontheemding in de zones Wag Hamra, Noord-Wollo, Zuid-Wollo en Noord-Shewa. Veel van de ontheemden uit de zones Wag Hamra en Noord-Wollo vluchten eerst naar Zuid-Wollo en raken vervolgens, naarmate het conflict verder naar het zuiden trekt, een tweede keer ontheemd.¹⁹⁹ De burgemeester van de stad Dessie stelt in september 2021 dat er zich meer dan 270.000 IDP's in de stad bevinden. Hij voegt toe dat de IDP's tijdelijk worden opgevangen in een tiental scholen. Het zijn vooral buurtbewoners, vrijwilligers en de diasporagemeenschap die de IDP's helpen. Ook in Kombolcha worden scholen gebruikt als tijdelijke opvang voor ontheemden.²⁰⁰ Begin oktober 2021 melden regeringsfunctionarissen in Amhara dat een half miljoen mensen ontheemd zijn geraakt sinds de aanvang van het Tigray-offensief in juli 2021.²⁰¹ In januari 2022 herbergt Amhara volgens IOM's Displacement Tracking Matrix (DTM) ten minste 900.000 IDP's uit verschillende regio's van het land, waaronder de regio's Oromia en Benishangul-Gumuz.²⁰²

Door de relatieve kalmte in het conflict vanaf december 2021 in veel delen van de regio's Afar en Amhara beginnen IDP's in januari 2022 terug te keren, vooral in de zones Noord-Wollo (494.317 terugkerende IDP's), Noord-Shewa (484.690 terugkerende IDP's) en Zuid-Wollo (294.774 terugkerende IDP's).²⁰³ Terugkeerders ervaren wel voedseltekorten en een gebrek aan basisbehoeften (onderdak, gezondheidszorg). Volgens de regionale regering van Amhara is zo'n twee miljoen hectare landbouwgrond niet verbouwd in de regio vanwege het conflict.²⁰⁴ Gevechten in de zones Noord-Gondar en Wag Hemra in het noorden van de regio Amhara in januari 2022 leiden opnieuw tot de

¹⁹³ Addis Standard, 06/04/2022, [url](#)

¹⁹⁴ The Washington Post, 19/03/2021, [url](#)

¹⁹⁵ Al Jazeera, 25/04/2021, [url](#)

¹⁹⁶ IOM DTM, 04/2022, [url](#)

¹⁹⁷ The Washington Post, 18/12/2021, [url](#)

¹⁹⁸ Al Jazeera, 06/10/2021, [url](#)

¹⁹⁹ IOM DTM, 04/2022, p.7, [url](#)

²⁰⁰ Addis Standard, 22/09/2021, [url](#)

²⁰¹ TNH, 04/10/2021, [url](#)

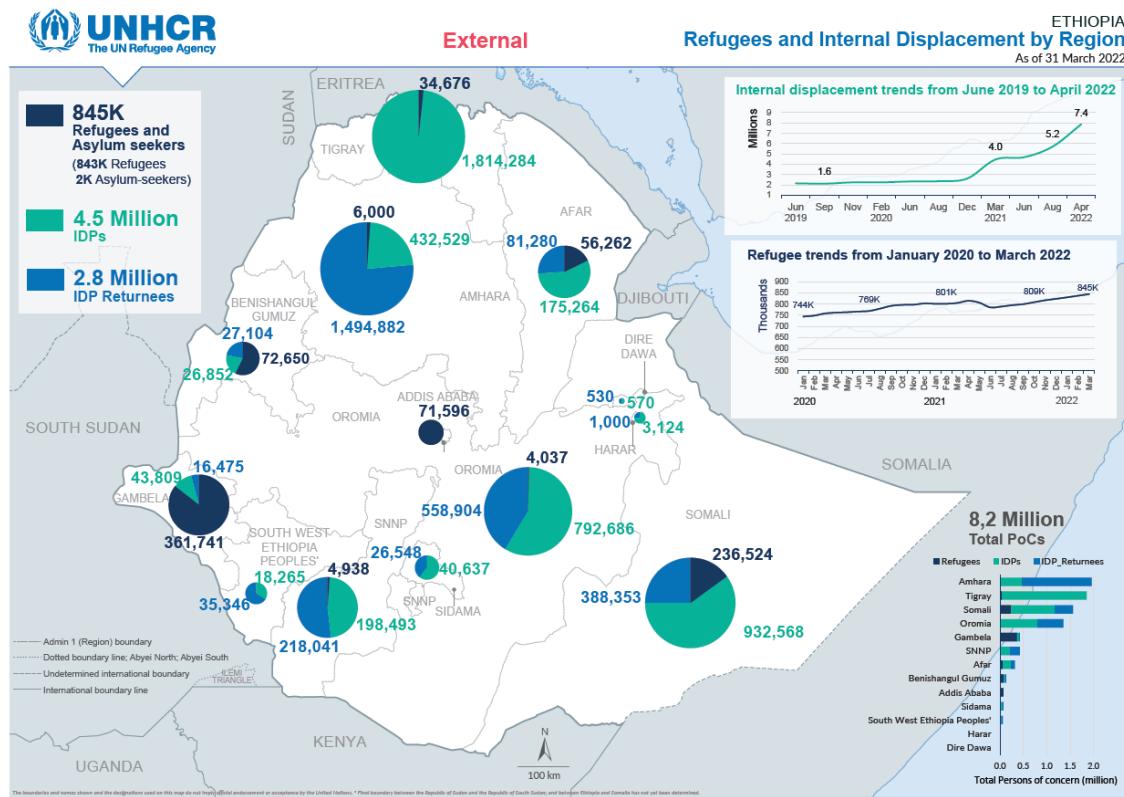
²⁰² UNOCHA, 17/01/2022, [url](#)

²⁰³ IOM DTM, 04/2022, [url](#)

²⁰⁴ EPO, 26/01/2022, [url](#); EPO, 02/02/2022, [url](#)

ontheemding van duizenden mensen.²⁰⁵ De hoogste concentratie van IDP's bevindt zich in februari 2022 in West-Gojam, met veel IDP's afkomstig uit Metekel in de regio Benishangul-Gumz en uit Oost-Wollega in de regio Oromia.²⁰⁶

Foreign Policy schrijft begin februari 2022 dat het offensief van de TDF in Amhara heeft geleid tot de ontheemding van zo'n twee miljoen Amhara. Daarnaast zijn miljoenen Amhara afhankelijk van dagelijkse voedselhulp.²⁰⁷ Uit de volgende kaart, opgemaakt door UNHCR, komt naar voor dat er eind maart 2022 in Amhara ongeveer 400.000 IDP's zijn en anderhalf miljoen ontheemden die reeds teruggekeerd zijn.²⁰⁸

Figuur 2: Refugees and Internal Displacement by Region (As of 31 March 2022)²⁰⁹

In april 2022 berichten staatsmedia over een stijging van het aantal IDP's die vanuit de gebieden onder controle van Tigray-troepen en het TPLF de zone Wag Hamra in Amhara binnengaat.²¹⁰ De basisbehoeften voor ontheemden, zoals onderdak, zijn grotendeels afwezig in Amhara. De meerderheid van de IDP's leeft in geïmproviseerde onderkomens. De levensomstandigheden van ontheemden die in overvolle collectieve centra in Wag Hemra wonen, verslechteren en kwetsbare groepen worden blootgesteld aan extra gezondheids- en beschermingsrisico's.²¹¹

²⁰⁵ UNOCHA, 20/01/2022, [url](#); EPO, 02/02/2022, [url](#)

²⁰⁶ IOM DTM, 04/2022, [url](#)

²⁰⁷ Foreign Policy, 04/02/2022, [url](#)

²⁰⁸ UNHCR, 28/04/2022, [url](#)

²⁰⁹ UNHCR, 28/04/2022, [url](#)

²¹⁰ EPO, 06/04/2022, [url](#); EPO, 19/04/2022, [url](#)

²¹¹ UNOCHA, 29/04/2022, [url](#)

Mensen raken niet enkel ontheemd binnen Ethiopië maar vluchten eveneens naar buurland Soedan. Tien dagen na aanvang van het conflict in Tigray hebben meer dan 24.000 Ethiopische vluchtelingen de Soedaneese grens overgestoken.²¹² Eind november 2020 neemt het aantal Ethiopische vluchtelingen dat Soedanees grondgebied binnenkomt door intensivering van de gevechten af.²¹³ Tegen die tijd zijn zo'n 47.000 Ethiopiërs de vijandelijkheden in Tigray ontvlucht naar Soedan.²¹⁴ Ethiopische vluchtelingen uit de regio's Tigray en Amhara die gevlogen zijn naar Soedan en er in de staat Gedaref verblijven, stellen de Soedaneese autoriteiten voor een veiligheidsprobleem omdat de vluchtelingen tot verschillende strijdende etnische groepen behoren. Autoriteiten zijn bezorgd dat de vluchtelingen hun strijd naar Soedan brengen.²¹⁵ In januari 2022 verblijven nog steeds zo'n 51.000 Ethiopische vluchtelingen in het oosten van Soedan.²¹⁶

In mei 2021 komt een nieuwe golf Ethiopische vluchtelingen aan vanuit de zone Metekel in de regio Benishangul-Gumuz. Ze ontvluchten het geweld tussen Gumuz- en Amhara-milities.²¹⁷

7. Impact van het geweld op het dagelijkse leven

Naarmate het conflict uitbreiding vindt in de regio Amhara in augustus 2021, voeren de administraties van verschillende grote steden zoals Bahir Dar, Kombolcha, Dessie en Debre Berhan een avondklok in om de veiligheidssituatie beter te kunnen monitoren.²¹⁸ Midden september 2021 kondigt het stadsbestuur van Bahir Dar bijkomende beperkende maatregelen aan, waaronder een verbod op het dragen van wapens in de stad en een verbod op militaire training buiten de officiële veiligheidsstructuren.²¹⁹ Het geweld en de toestroom van IDP's uit Oromia en verschillende gebieden in Amhara zorgen ervoor dat de stadsadministratie van Debre Birhan, in navolging van andere steden, midden oktober 2021 een avondklok inroeft, die alle voertuigen behalve ambulances en patrouilles verbiedt.²²⁰ De beperkingen verdwijnen naarmate het geweld in december 2021 daalt in de regio.²²¹

Het conflict in het noorden van het land eist een zware tol voor de inwoners van de regio's Amhara en Afar. Gemeenschappen in deze regio's zijn afgesneden van basisdiensten zoals gezondheidszorg en onderwijs.²²² Minstens 40 ziekenhuizen, 453 gezondheidscentra en 1.850 gezondheidsposten raken beschadigd en/of geplunderd. In januari 2022 hebben verschillende door conflict getroffen steden in Amhara geen elektriciteit of stromend water, sommige sinds juli 2021.²²³ UNOCHA stelt in haar rapport van 29 april 2022 dat meer dan 500 gezondheidscentra en 1.706 gezondheidsposten herstellingswerken vereisen. Er is sprake van tekorten aan medicijnen en medisch materiaal om de gezondheidscentra opnieuw op te starten. Zo'n 10 miljoen mensen in Amhara hebben nood aan medische interventies, schrijft UNOCHA eind april 2022.²²⁴

²¹² Sudan Tribune, 13/11/2020, [url](#)

²¹³ Sudan Tribune, 26/11/2020, [url](#)

²¹⁴ Radio Dabanga, 04/12/2020, [url](#)

²¹⁵ Awate, 29/07/2021, [url](#)

²¹⁶ UNHCR, 27/01/2022, [url](#)

²¹⁷ Sudan Tribune, 16/05/2021, [url](#)

²¹⁸ Addis Standard, 13/08/2021, [url](#); Addis Standard, 23/09/2021, [url](#)

²¹⁹ Addis Standard, 23/09/2021, [url](#)

²²⁰ Addis Standard, 21/10/2021, [url](#)

²²¹ UNOCHA, 17/01/2022, [url](#)

²²² UNOCHA, 17/01/2022, [url](#); Al Jazeera, 28/01/2022, [url](#)

²²³ UNOCHA, 17/01/2022, [url](#)

²²⁴ UNOCHA, 29/04/2022, [url](#)

Scholen worden gebruikt als tijdelijke opvang voor ontheemden of raken beschadigd of vernield tijdens gevechten. Beide elementen hinderen het onderwijs in de regio.²²⁵ In januari 2022 bericht Ethiopia Monitor dat studenten in de steden Dessie en Hayq in de regio Amhara de lessen hervatten, nadat de scholen meer dan twee en een halve maand gesloten waren vanwege de vijandelijkheden. De herstelwerken om andere scholen te heropenen zijn aan de gang.²²⁶ In Amhara raken 4.107 scholen (3.823 basisscholen en 284 middelbare scholen), goed voor 42 % van de scholen in de regio, geheel of gedeeltelijk beschadigd en geplunderd, volgens een eerste beoordeling door het regionale bureau van het ministerie van Onderwijs. Meer dan 1,9 miljoen kinderen worden hierdoor getroffen.²²⁷ Bij het afsluiten van deze Focus zijn meer dan 558 scholen (6 % van de scholen in Amhara) in de zones Noord-Gondar, Noord-Wello en Wag Hemra nog steeds gesloten vanwege veiligheidsredenen. Meer dan 97 scholen in de zones Noord-Wello, Wag Hemra en Noord-Gondar bieden nog steeds onderdak aan ontheemden en strijdkrachten.²²⁸

Het World Food Programme (WFP) stelt in september 2021 dat het conflict zo'n 1,7 miljoen mensen in Afar en Amhara in een hongercrisis stort.²²⁹ Twee maanden later meldt de organisatie dat het aantal mensen dat humanitaire voedselhulp nodig heeft in Noord-Ethiopië is gegroeid tot naar schatting 9,4 miljoen als direct gevolg van een conflict. De regio Amhara kent de grootste toename van mensen in nood met 3,7 miljoen mensen die dringende humanitaire hulp nodig hebben.²³⁰ De humanitaire situatie in delen van Amhara, waaronder Noord-Wollo, Wag Hemra en delen van Zuid-Wello, evenals in door conflicten getroffen gebieden in Afar, is bijzonder zorgwekkend vanwege de verstoring van het levensonderhoud en de markten en het gebrek aan toegang tot humanitaire hulp. In de regio Tigray hebben 5,2 miljoen mensen humanitaire hulp nodig, van wie wordt aangenomen dat minstens 400.000 mensen te maken hebben met hongersnood.²³¹

In december 2021 documenteert UNOCHA dat actieve vijandelijkheden op verschillende locaties leiden tot verhoogde humanitaire behoeften als gevolg van grootschalige ontheeming, verlies van levensonderhoud (zo'n vier miljoen boeren zijn getroffen in Amhara alleen²³²) en toegang tot markten, voedsel en basisdiensten. Humanitaire partners hebben beperkte of geen toegang tot een groot deel van de bevolking in de getroffen regio's.²³³ Diezelfde maand onderbreekt de VN de distributie van voedselhulp in de steden Kombolcha en Dessie na plunderingen door Tigray-troepen en lokale bevolking.²³⁴

Hoewel de humanitaire respons tijdens de eerste maanden van de uitbreiding van het conflict in de regio Amhara niet de vereiste schaal heeft - voornamelijk als gevolg van de onveiligheid, de geringe aanwezigheid van humanitaire partners, de beperkte financiële middelen en het gebrek aan toegang als gevolg van bureaucratische belemmeringen -, schalen humanitaire organisaties de hulp in Amhara op sinds begin december 2021 meer gebieden toegankelijk zijn.²³⁵ UNOCHA benadrukt dat hoewel de veilheidssituatie in Amhara en delen van Afar sinds december 2021 is verbeterd, het conflict voortduurt in verschillende gebieden die grenzen aan Tigray. De behoeften in deze gebieden blijven zeer hoog, met ondervoedingsniveaus ver boven de nooddrempels.²³⁶ Eind april 2022 ondervinden

²²⁵ Addis Standard, 22/09/2021, [url](#)

²²⁶ Ethiopian Monitor, 04/01/2022, [url](#)

²²⁷ UNOCHA, 06/01/2022, [url](#)

²²⁸ UNOCHA, 29/04/2022, [url](#)

²²⁹ Addis Standard, 22/09/2021, [url](#)

²³⁰ UNOCHA, 17/01/2022, [url](#); Al Jazeera, 28/01/2022, [url](#)

²³¹ UNOCHA, 02/12/2021, [url](#)

²³² UNOCHA, 17/01/2022, [url](#)

²³³ UNOCHA, 02/12/2021, [url](#)

²³⁴ Al Jazeera, 08/12/2021, [url](#)

²³⁵ UNOCHA, 17/01/2022, [url](#)

²³⁶ UNOCHA, 17/01/2022, [url](#)

humanitaire organisaties toegangsproblemen om de door conflicten getroffen bevolkingsgroepen te bereiken in Noord-Wello, Wag Hemra, en Noord-Gondar.²³⁷

Eind januari 2022 bericht Al Jazeera dat hulp de mensen in de regio's Amhara en Afar begint te bereiken. In Amhara is de honger in vijf maanden meer dan verdubbeld, geeft het WFP in januari 2022 aan.²³⁸ De regionale staat van Amhara zegt dat alleen al in de regio 11,6 miljoen mensen voedselhulp nodig hebben.²³⁹

²³⁷ UNOCHA, 29/04/2022, [url](#)

²³⁸ Al Jazeera, 28/01/2022, [url](#)

²³⁹ Addis Standard, 19/03/2022, [url](#); UNOCHA, 28/02/2022, [url](#)

Samenvatting

In de regio Amhara krijgt de Amhara-afdeling van de regerende PP te maken met een populaire, ultranationalistische oppositie. Hierdoor ziet de APP zich in toenemende mate genoodzaakt om standpunten van deze oppositiebewegingen over te nemen om de eigen populariteit in de regio te verzekeren. Dit zorgt voor spanningen met andere regionale afdelingen van de PP, niet in het minste met de Oromo-afdeling, en voor een opleving van Amhara-irrendentisme, met geweld aan de grenzen van de regio tot gevolg. Tegelijkertijd vormen de Amhara een belangrijke machtsbasis voor de PP, wat premier Abiy Ahmed ertoe noopt om rekening te houden met hun eisen.

De spanningen tussen de APP en OPP nemen toe naarmate burgers aan beide zijden van de grenzen tussen de regio's Amhara en Oromia het doelwit zijn van dodelijke aanvallen. De regionale regeringen beschuldigen elkaar van medeplichtigheid, onkunde of onwil om de veiligheid van burgers te garanderen. Amhara- en Oromo-milities nemen het recht in eigen handen, met burgerdoden in beide regio's tot gevolg.

De Amhara Regional Forces en Amhara-milities zijn eveneens actief in de zone Metekel van de regio Benishangul-Gumuz en in al-Fashaga op de grens met buurland Soedan.

Binnen de regio Amhara leveren de regionale veiligheidsdiensten en gelieerde milities strijd met Qemant-milities die meer autonomie eisen binnen de regio. De burgers bevinden er zich tussen beide gewapende partijen en zijn het grootste slachtoffer.

De uitbreiding van de vijandelijkheden in Tigray naar Amhara in juli 2021 heeft geleid tot honderden doden, vernietiging van eigendommen en de ontheemding van zo'n twee miljoen Amhara. Rapporten van nationale en internationale mensenrechtenorganisaties wijzen op mensenrechtenschendingen, moorden, vernielingen en wijdverbreid seksueel geweld door de TDF. Sinds de terugtrekking van de TDF naar de eigen regio in december 2021 is het geweld in de regio Amhara sterk teruggelopen.

Naast de federale en regionale veiligheids- en politiediensten, zijn heel wat milities en Fano-groepen actief in de regio Amhara. Daarnaast opereren er etnische milities, soms gelinkt aan etnische minderheden in Amhara, maar ook gewapende groepen van buiten de regio. De voornaamste zijn Qemant-milities, Oromo-milities en het OLA, en de TDF.

Voor de periode van 1 januari 2021 tot 28 februari 2022 noteert ACLED 458 incidenten en 2.784 dodelijke slachtoffers in de regio Amhara. Het merendeel van het geweld in Amhara vindt plaats na de uitbreiding van het conflict vanuit Tigray naar Amhara (en Afar) in juli 2021, tot de terugtrekking van de TDF naar de eigen regio in december 2021. In de periode van 1 juli 2021 tot 31 december 2021 registreert ACLED 391 incidenten met 2.185 dodelijke slachtoffers in de regio Amhara in Ethiopië. Afgezien van de vijandelijkheden tussen de ENDF en geallieerde Amhara-troepen enerzijds en de TDF en het OLA anderzijds, richten de geweldsactoren zich voornamelijk op burgers.

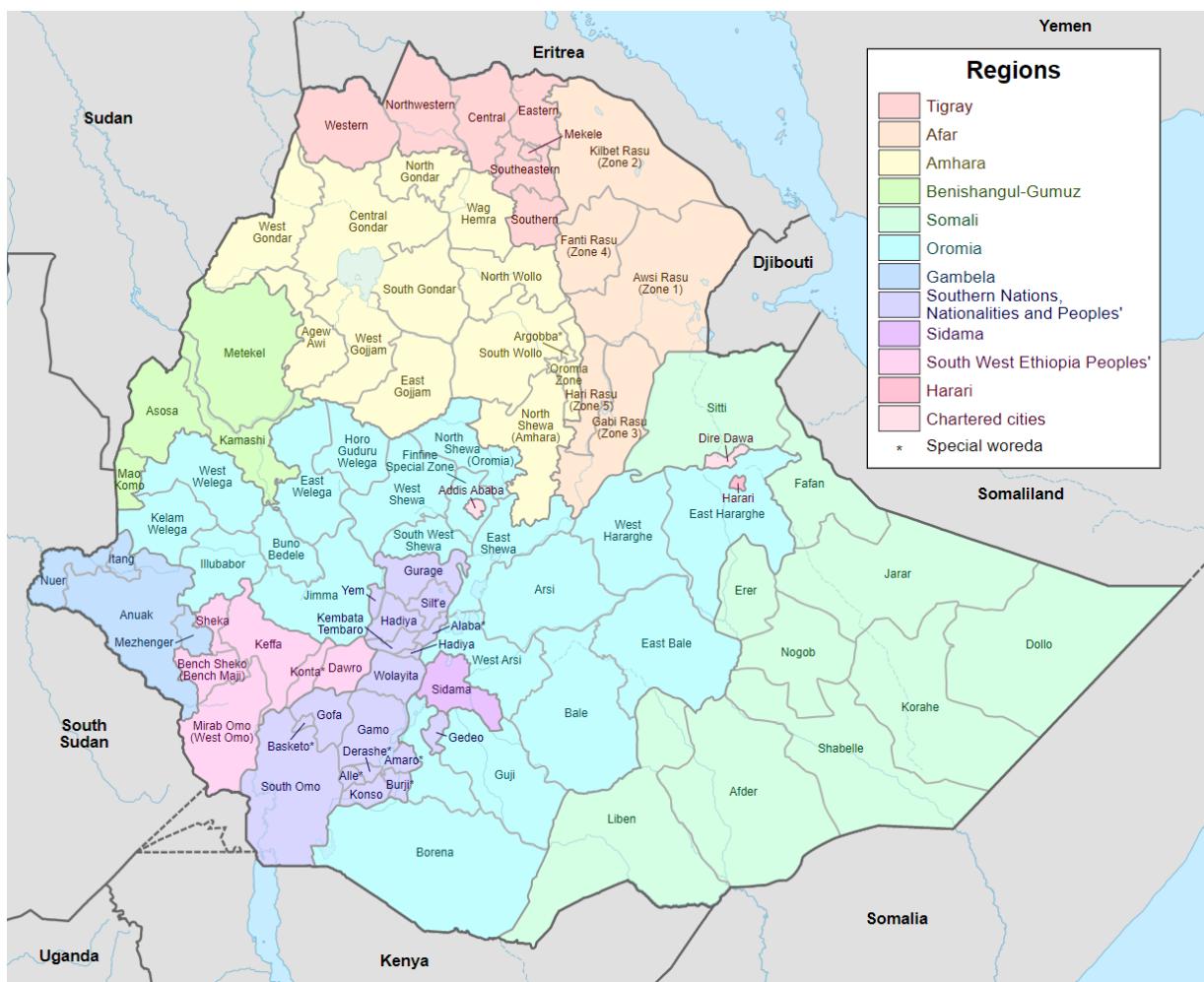
Het geweld in de periode van 1 januari 2021 tot 8 februari 2022 concentreert zich volgens de gegevens van ACLED voornamelijk in de zones Noord-Wello, Zuid-Wello, Special, Noord-Shewa, Zuid- en Noord-Gondar. Deze geografische concentratie wordt bepaald door de vijandelijkheden tussen de ENDF, de ASF en de TDF. In de eerste helft van 2021, voor de uitbreiding van de vijandelijkheden in Tigray, concentreert het geweld zich in het oosten van de regio, in de twee zones waar veel Oromo wonen, namelijk de zones Noord-Shewa en Oromo Special.

De verschillende conflicten in de regio dwingen mensen hun huizen te ontvluchten. De grootste groep ontheemden in de regio Amhara is toe te schrijven aan de uitbreiding van de vijandelijkheden in Tigray vanaf juli 2021. Door de relatieve kalmte in het conflict vanaf december 2021 in veel delen van Amhara beginnen IDP's in januari 2022 terug te keren. Eind maart 2022 verblijven in Amhara ongeveer 400.000 IDP's en anderhalf miljoen teruggekeerde ontheemden.

De vijandelijkheden hebben geleid tot bewegingsbeperkingen door het invoeren van avondklokken in grote steden, en hebben regio's afgesneden van gezondheidszorg en onderwijs. Zo'n tien miljoen mensen in Amhara hebben eind april 2022 nood aan medische interventies. Honderden scholen zijn nog steeds gesloten, bijna honderd andere geven onderdak aan ontheemden en strijdkrachten, waardoor het onderwijs nog niet overal is hervat. De regionale staat van Amhara zegt dat alleen al in de regio 11,6 miljoen mensen voedselhulp nodig hebben.

Bijlage

Bijlage 1 : Map of the regions and zones in Ethiopia¹

¹ Wikimedia, 03/05/2022, [url](#)

Bibliografie

Geschreven en audiovisuele bronnen

@AMHARANATIONALISM [Facebookpagina], s.d., *National Movement of Amhara*,
https://www.facebook.com/AMHARANATIONALISM/?ref=page_internal [geraadpleegd op 29/10/2020]

@awolallo, *When PM Abiy calls on "every able-bodied citizen" to join the Tigray ...*, 08/09/2021,
<https://twitter.com/awolallo/status/1435621597235359763> [geraadpleegd op 01/04/2022]

Addis Standard, *Analysis: Amid renewed violence and conflicting accounts army places Oromo Special, South Wollo & North Shewa zones of Amhara region under command post*, 19/04/2021,
<https://addisstandard.com/analysis-amid-renewed-violence-and-conflicting-accounts-army-places-oromo-special-south-wollo-north-shewa-zones-of-amhara-region-under-command-post/> [26/04/2022]

Addis Standard, *Analysis: Civilians in Oromo Special Zone of Amhara Region caught in crossfires, face looming humanitarian crisis*, 24/11/2021, <https://addisstandard.com/analysis-civilians-in-oromo-special-zone-of-amhara-region-caught-in-crossfires-face-looming-humanitarian-crisis/> [geraadpleegd op 04/04/2022]

Addis Standard, *Analysis: Many feared dead in renewed violence in central Gonder; authorities blame "Kimant rebels", witnesses blame regional security*, 22/04/2021, <https://addisstandard.com/analysis-many-feared-dead-in-renewed-violence-in-central-gonder-authorities-blame-kimant-rebels-witnesses-blame-regional-security/> [geraadpleegd op 31/03/2022]

Addis Standard, *Analysis: Massacre in plain sight; behind silent killings in Oromo special zone, Amhara region*, 15/02/2022, <https://addisstandard.com/analysis-massacre-in-plain-sight-behind-silent-killings-in-oromo-special-zone-amhara-region/> [geraadpleegd op 15/04/2022]

Addis Standard, *Analysis: Weeks Long Attacks On Civilians Leave Several Dead, Injured In Metekel Zone, Benishangul Gumuz Region*, 16/09/2020, <https://addisstandard.com/analysis-weeks-long-attacks-on-civilians-leave-several-dead-injured-in-metekel-zone-benishangul-gumuz-region/> [geraadpleegd op 06/11/2020]

Addis Standard, *Breaking: Attorney General Says June 22 Amhara Region Senior Leaders, Army Chief Gen. Seare Assassinations Led By Bir. Gen Asaminew Tsige*, 13/11/2019, <https://addisstandard.com/breaking-attorney-general-says-june-22-amhara-region-senior-leaders-army-chief-gen-seare-assassinations-led-by-bir-gen-asaminew-tsige/> [geraadpleegd op 29/10/2020]

Addis Standard, *Fed.,regional law enforcement forum says TPLF's mission to destroy Ethiopia can't be undone by military means alone, calls on public to join*, 30/10/2021, <https://addisstandard.com/news-fed-regional-law-enforcement-forum-says-tplfs-mission-to-destroy-ethiopia-cant-be undone-by-military-means-alone-calls-on-public-to-join/> [geraadpleegd op 04/04/2022]

Addis Standard, *In-depth analysis: Attacks by armed group from Amhara state continue to displace thousands in Western Oromia*, 22/02/2022, <https://addisstandard.com/in-depth-analysis-attacks-by-armed-group-from-amhara-state-continue-to-displace-thousands-in-western-romia/> [geraadpleegd op 15/04/2022]

Addis Standard, *In-Depth Analysis: Towards Tigray Statehood?*, 14/05/2020, <https://addisstandard.com/in-depth-analysis-towards-tigray-statehood/> [geraadpleegd op 29/10/2020]

Addis Standard, *News : Dessie Mayor says expected number of IDPs 10 to 15 thousands as city prepares four temporary shelters; South Gondar Zone mobilizes residents against TPLF*, 11/08/2021,
<https://addisstandard.com/news-analysis-dessie-mayor-says-expected-number-of-idps-10-to-15-thousands-as-city-prepares-four-temporary-shelters-south-gondar-zone-mobilizes-residents-against-tplf/> [geraadpleegd op 01/04/2022]

Addis Standard, *News Analysis: Amhara Regional Gov't cautions community against 'infiltrators'; Woldia city residents call on fed gov't for immediate action*, 09/08/2021, https://addisstandard.com/news-analysis-amhara-regional-govt-cautions-community-against-infiltrators-woldia-city-residents-call-on-fed-govt-for-immediate-action/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 01/04/2022]

Addis Standard, *News Analysis: Amhara State deploys its forces to neighboring Benishangul Gumuz state; move follows recent killings of security forces by armed rebels*, 13/09/2021, https://addisstandard.com/news-analysis-amhara-state-deploys-its-forces-to-neighboring-benishangul-gumuz-state-move-follows-recent-killings-of-security-forces-by-armed-rebels/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 01/04/2022]

Addis Standard, *News Analysis: Amhara state mobilizes civilians who have arms against Tigrayan forces as of today*, 26/07/2021, https://addisstandard.com/news-analysis-amhara-state-mobilizes-civilians-with-arms-against-tigrayan-forces/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 01/04/2022]

Addis Standard, *News Analysis: Amid reports of southern Tigray recapture by Tigrayan forces, tensions rise; Amhara state officials issue calls mobilizing public*, 13/07/2021, https://addisstandard.com/news-analysis-amid-reports-of-southern-tigray-recapture-by-tigrayan-forces-tensions-rise-amhara-state-officials-issue-calls-mobilizing-public/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 01/04/2022]

Addis Standard, *News Analysis: As the conflict expand in Amhara region, major cities in the region enforce curfews limiting vehicles, human movements*, 13/08/2021, <https://addisstandard.com/news-analysis-as-the-conflict-expand-in-amhara-region-major-cities-in-the-region-enforce-curfews-limiting-vehicles-human-movements/> [geraadpleegd op 01/04/2022]

Addis Standard, *News Analysis: Conflicting narratives as violence hits East Wollega again, claiming hundreds of civilian lives*, 26/08/2021, <https://addisstandard.com/news-analysis-conflicting-narratives-as-violence-hits-east-wollega-again-claiming-hundreds-of-civilian-lives/> [geraadpleegd op 15/04/2022]

Addis Standard, *News Analysis: Conflicting narratives as violence hits East Wollega again, claiming hundreds of civilian lives*, 26/08/2021, https://addisstandard.com/news-analysis-conflicting-narratives-as-violence-hits-east-wollega-again-claiming-hundreds-of-civilian-lives/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 01/04/2022]

Addis Standard, *News Analysis: Humanitarian assistance 'not enough' to meet the increasing number of IDPs in North, South Wollo Zones of Amhara Region*, 22/09/2021, https://addisstandard.com/news-analysis-humanitarian-assistance-not-enough-to-meet-the-increasing-number-of-idps-in-north-south-wollo-zones-of-amhara-region-increases/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 01/04/2022]

Addis Standard, *News Analysis: In midst of counteroffensive measures against TPLF, NaMA criticizes Fed. Gov't track record, demands swift actions to consolidate victories*, 19/10/2021, <https://addisstandard.com/news-analysis-in-midst-of-counteroffensive-measures-against-tplf-naama-criticizes-fed-govt-track-record-demands-swift-actions-to-consolidate-victories/> [geraadpleegd op 04/04/2022]

Addis Standard, *News: 95 metric tons of medical supplies ready for Tigray, but no permission given yet: WHO*, 16/03/2022, <https://addisstandard.com/news-95-metric-tonnes-of-medical-supplies-ready-for-tigray-but-no-permission-given-yet-who/> [geraadpleegd op 19/04/2022]

Addis Standard, *News: After two days lull, fighting resumes in Oromo Zone, Amhara region; Woreda official claims Afar region Special Forces involved*, 26/03/2021, <https://addisstandard.com/news-after-two-days-lull-fighting-resumes-in-oromo-zone-amhara-region-woreda-official-claims-afar-region-special-forces-involved/> [geraadpleegd op 31/03/2022]

Addis Standard, *News: Amhara & Oromia PP engage in war of words as relative peace returns to violence hit areas*, 24/03/2021, <https://addisstandard.com/news-amhara-oromia-pp-engage-in-war-of-words-as-relative-peace-returns-to-violence-hit-areas/> [geraadpleegd op 19/04/2022]

Addis Standard, *News: Amhara & Oromia PP engage in war of words as relative peace returns to violence hit areas*, 24/03/2021, <https://addisstandard.com/news-amhara-oromia-pp-engage-in-war-of-words-as-relative-peace-returns-to-violence-hit-areas/> [geraadpleegd op 31/03/2022]

Addis Standard, *News: Amhara region police says it's requesting federal gov't to intervene or be given the task to solve security crisis in neighboring Benishangul region*, 08/12/2020, <https://addisstandard.com/news-amhara-region-police-says-its-requesting-federal-govt-to-intervene-or-be-given-the-task-to-solve-security-crisis-in-neighboring-benishangul-region/> [geraadpleegd op 28/03/2022]

Addis Standard, *News: Amhara state security arrest 373 on suspicion of involvement in attacks in Gonder; movements of people, weapons restricted after 7 PM*, 29/04/2022, <https://addisstandard.com/news-amhara-state-security-arrest-373-on-suspicion-of-involvement-in-attacks-in-gonder-movements-of-people-weapons-restricted-after-7-pm/>

[state-security-arrest-373-on-suspicion-involvement-in-recent-attack-on-muslims-in-gonder-movement-restrictions-placed-after-7-pm/](#) [geraadpleegd op 05/05/2022]

Addis Standard, News: *At least three killed in attack on mourners at funeral of prominent local Sheik in Gonder, Amhara state, 26/04/2022, <https://addisstandard.com/news-at-least-three-killed-in-attack-on-mourners-at-funeral-of-prominent-local-sheik-in-gonder-amhara-state/>* [geraadpleegd op 05/05/2022]

Addis Standard, News: *Bahir Dar imposes new measures restricting movements, penalizing businesses, 23/09/2021, <https://addisstandard.com/news-bahir-dar-imposes-new-measures-restricting-movements-penalizing-businesses-banning-unofficial-military-training-in-the-city/>* [geraadpleegd op 01/04/2022]

Addis Standard, News: *Citing security threats, another major city in Amhara region imposes curfew, 21/10/2021, https://addisstandard.com/news-citing-security-threats-another-major-city-in-amhara-region-imposes-curfew/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter* [geraadpleegd op 04/04/2022]

Addis Standard, News: *Gov't 'organizes, not disarm' Fano members who fought for survival of country: Amhara state, 17/01/2022, <https://addisstandard.com/news-govt-organizes-not-disarm-fano-members-who-fought-for-survival-of-country-amhara-state/>* [geraadpleegd op 17/03/2022]

Addis Standard, News: *More than 11 million people in Amhara state in need of food assistance, region hosting 263,000 IDPs, 19/03/2022, <https://addisstandard.com/news-more-than-11-million-people-in-amhara-state-in-need-of-food-assistance-region-hosting-263000-idps/>* [geraadpleegd op 19/04/2022]

Addis Standard, News: *NaMA tells ruling party to halt 'irresponsible' attempts of turning internal differences into clashes between people, 06/04/2022, <https://addisstandard.com/news-nama-tells-ruling-party-to-halt-irresponsible-attempts-of-turning-internal-differences-into-clashes-between-people/>* [geraadpleegd op 19/04/2022]

Addis Standard, News: *Oromia PP accuses Amhara region forces of fomenting violence in Oromia zone, says OLA rebels not present as PM Abiy pleads for calm, 23/03/2021, <https://addisstandard.com/news-oromia-pp-accuses-amhara-region-forces-of-fomenting-violence-in-romo-zone-says-ola-rebels-not-present-as-pm-abiy-pleads-for-calm/?amp=1>* [geraadpleegd op 31/03/2022]

Addis Standard, News: *Oromia State govt warns 'extremist forces operating in the name of Amhara', infiltrating region and committing 'disgusting acts', 04/04/2022, <https://addisstandard.com/news-oromia-state-govt-warns-extremist-forces-operating-in-the-name-of-amhara-infiltrating-region-and-committing-disgusting-acts/>* [geraadpleegd op 15/04/2022]

Addis Standard, News: *Protests happening in multiple cities in Amhara region denouncing reports of targeted attacks against Amhara community, 20/04/2021, https://addisstandard.com/news-protests-happening-in-multiple-cities-in-amhara-region-denouncing-reports-of-targeted-attacks-against-amhara-community/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter* [geraadpleegd op 31/03/2022]

Addis Standard, News: *Security forces burn civilians to death in Metekel, Benishangul Gumuz; govt says act 'extremely horrific', pledges accountability, 12/03/2022, <https://addisstandard.com/news-security-forces-burn-civilians-to-death-in-metekel-benishangul-gumuz-govt-says-act-extremely-horrific-pledges-accountability/>* [geraadpleegd op 19/04/2022]

Addis Standard, News: *Unknown number of people killed in ongoing violence in Oromia Special Zone and North Shewa Zone, Amhara region as warring factions trade blame, 22/03/2021, <https://addisstandard.com/news-unknown-number-of-people-killed-in-ongoing-violence-in-oromia-special-zone-and-north-shewa-zone-amhara-region-as-warring-factions-trade-blame/>* [geraadpleegd op 28/03/2022]

Addis Standard, Opinion: *A New President In Amhara Region Takes The Helm, Cautiously, 30/07/2019, <https://addisstandard.com/opinion-a-new-president-in-amhara-region-takes-the-helm-cautiously/>* [geraadpleegd op 29/10/2020]

Addis Standard, Update: *Amhara State Council Declares Emergency Including Region Wide Curfew Suspension of Activities by State Institutions, 31/10/2021, <https://addisstandard.com/update-amhara-state-council-declares-emergency-including-region-wide-curfew-suspension-of-activities-by-state-institutions/>* [geraadpleegd op 04/04/2022]

Africa News, *Ethiopia's TPLF demands clarity on 2020 elections, blasts ADP over 'coup'*, 11/07/2019,
<https://www.africanews.com/2019/07/11/ethiopia-s-tplf-party-demands-clarity-on-2020-elections-blasts-adp-over-coup/>

African Arguments, "They're all the same": Ethiopia's sad descent into a war between brothers, 10/03/2022,
https://africanarguments.org/2022/03/theyle-all-the-same-ethiopias-sad-descent-into-a-war-between-brothers/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 19/04/2022]

African Arguments, Eritrea's Role in Ethiopia's Conflict and the Fate of Eritrean Refugees in Ethiopia, 04/12/2020,
<https://africanarguments.org/2020/12/eritreas-role-in-ethiopias-conflict-and-the-fate-of-eritrean-refugees-in-ethiopia/> [geraadpleegd op 17/05/2021]

African Business Magazine, Abiy's reforms embolden Ethiopian regionalists, 19/08/2019,
[https://africanbusinessmagazine.com/region/east-africa/abiys-reforms-embolden-ethiopian-regionalists/\[26/04/2022\]](https://africanbusinessmagazine.com/region/east-africa/abiys-reforms-embolden-ethiopian-regionalists/[26/04/2022])

Al Jazeera (Gedamu Y.), Abiy's year one: Ethiopia faces the threat of ethnic conflict, 02/04/2019,
<https://www.aljazeera.com/indepth/opinion/abiy-year-ethiopia-faces-threat-ethnic-conflict-190401081955303.html> [geraadpleegd op 24/09/2020]

Al Jazeera (Zelalem Z.), 'I await divine justice': Rebels bring woes to Ethiopia's Amhara, 17/03/2022,
<https://www.aljazeera.com/features/2022/3/17/ethiopias-amhara-resident-reeling-from-five-month-reb> [geraadpleegd op 19/04/2022]

Al Jazeera (Zelalem Z.), Analysis: Can Ethiopia's 'truce' end its devastating civil war?, 28/03/2022,
https://www.aljazeera.com/features/2022/3/28/analysis-can-ethiopias-truce-end-its-devastating-civil-war?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 19/04/2022]

Al Jazeera, 'Finish us off': Ethiopia's Qemant say targeted in armed campaign, 06/10/2021,
https://www.aljazeera.com/news/2021/10/6/finish-us-off-ethiopia-qemant-say-under-fire-in-armed-campaign?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 31/03/2022]

Al Jazeera, Addis Ababa asks residents to prepare to defend Ethiopian capital, 02/11/2021,
<https://www.aljazeera.com/news/2021/11/2/ethiopian-government-tells-residents-to-prepare-to-defend-capital> [geraadpleegd op 17/03/2022]

Al Jazeera, Almost 40% of Tigrayans suffer 'extreme lack of food', WFP warns, 28/01/2022,
<https://www.aljazeera.com/news/2022/1/28/almost-40-of-tigrayans-suffer-extreme-lack-of-food-wfp-warns> [geraadpleegd op 15/04/2022]

Al Jazeera, Almost 40% of Tigrayans suffer 'extreme lack of food', WFP warns, 28/01/2022,
https://www.aljazeera.com/news/2022/1/28/almost-40-of-tigrayans-suffer-extreme-lack-of-food-wfp-warns?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 15/04/2022]

Al Jazeera, Ambush kills 20 Muslim worshippers in Ethiopia's Amhara region, 27/04/2022,
<https://www.aljazeera.com/news/2022/4/27/ambush-kills-20-muslim-worshippers-in-ethiopias-amhara-region> [geraadpleegd op 05/05/2022]

Al Jazeera, Caught in the crossfire, Ethiopian minority flees to Sudan, 22/08/2021,
<https://www.aljazeera.com/news/2021/8/22/caught-in-the-crossfire-ethiopian-minority-flees-to-sudan> [geraadpleegd op 31/03/2022]

Al Jazeera, Death toll from clashes in Ethiopia's Amhara may be 200: Official, 25/04/2021,
https://www.aljazeera.com/news/2021/4/25/ethiopias-amhara-region-ethnic-violence-death-toll-hits-200?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter <https://www.washingtonpost.com/world/2021/03/19/sudan-ethiopia-border-conflict/> [geraadpleegd op 31/03/2022]

Al Jazeera, How armed drones may have helped turn the tide in Ethiopia's war, 10/12/2021,
<https://www.aljazeera.com/features/2021/12/10/how-armed-drones-may-have-helped-turn-tide-in-ethiopia-conflict> [geraadpleegd op 15/04/2022]

Al Jazeera, *How armed drones may have helped turn the tide in Ethiopia's war*, 10/12/2021,
https://www.aljazeera.com/features/2021/12/10/how-armed-drones-may-have-helped-turn-tide-in-ethiopia-conflict?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 17/03/2022]

Al Jazeera, *In Pictures: Inside Humera, a town scarred by Ethiopia's war*, 23/11/2020,
<https://www.aljazeera.com/gallery/2020/11/23/in-pictures-inside-a-tigray-town-scarred-by-ethiopian-conflict/>
[geraadpleegd op 28/03/2022]

Al Jazeera, *More than 210 killed in violence in western Ethiopia: Commission*, 26/08/2021,
https://www.aljazeera.com/news/2021/8/26/ethiopia-rights-commission-says-150-killed-in-attack-in-oromia?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 01/04/2022]

Al Jazeera, *Over 120 killed in Ethiopia's Amhara region, officials say*, 08/09/2021,
https://www.aljazeera.com/news/2021/9/8/ethiopia-officials-accuse-tigray-forces-killing-120-civilians?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 01/04/2022]

Al Jazeera, *Tigrayan forces claim to capture new town of Kombolcha*, 31/10/2021,
<https://www.aljazeera.com/news/2021/10/31/ethiopian-forces-fight-to-retake-strategic-city-as-rebels-advance>
[geraadpleegd op 04/04/2022]

Al Jazeera, *UN halts food aid in Ethiopia's Kombolcha, Dessie after looting*, 08/12/2021,
https://www.aljazeera.com/news/2021/12/8/un-halts-food-aid-in-ethiopias-kombolcha-dessie-after-looting?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 04/04/2022]

Al Jazeera, *Why is ethnic violence surging in Ethiopia?*, 19/04/2021,
https://www.aljazeera.com/news/2021/4/19/why-is-ethnic-violence-surging-in-ethiopia?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 31/03/2022]

Al Jazeera, *Worsening violence in western Ethiopia forcing civilians to flee*, 20/03/2021,
<https://www.aljazeera.com/news/2021/3/20/worsening-violence-western-ethiopia-forcing-civilians-to-flee>
[geraadpleegd op 28/03/2022]

Amhara Youth Association, *The Amhara Genocide Ignored By The World*, 23/05/2021,
<https://www.amharayouth.com/post/the-amhara-genocide-ignored-by-the-world> [geraadpleegd op 15/04/2022]

Amnesty International (AI) & Human Rights Watch (HRW), *Ethiopia: 'We will erase you from this land': Crimes against humanity and ethnic cleansing in Ethiopia's Western Tigray Zone*, 05/04/2022,
<https://www.amnesty.org/en/documents/afr25/5449/2022/en/> [geraadpleegd op 22/04/2022]

Amnesty International (AI), *Beyond Law Enforcement Human Rights Violations by Ethiopian Security Forces in Amhara And Oromia*, 29/05/2020, <https://www.ecoi.net/en/file/local/2030650/AFR2523582020ENGLISH.PDF>
[geraadpleegd op 19/10/2020]

Amnesty International (AI), *Ethiopia: "Beyond Law Enforcement" Human Rights Violations by Ethiopian Security Forces in Amhara and Oromia*, 29/05/2020, <https://www.amnesty.org/en/documents/afr25/2358/2020/en/>
[geraadpleegd op 31/03/2022]

Amnesty International (AI), *Ethiopia: Over 50 ethnic Amhara killed in attack on village by armed group*, 02/11/2020, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2020/11/ethiopia-over-50-ethnic-amhara-killed-in-attack-on-village-by-armed-group/> [geraadpleegd op 28/03/2022]

Amnesty International (AI), *Ethiopia: Summary killings, rape and looting by Tigrayan forces in Amhara*, 16/02/2022, <https://www.amnesty.org/en/documents/afr25/5218/2022/en/> [geraadpleegd op 15/04/2022]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *10 Conflicts to Worry About in 2022: Sudan*, 2022,
<https://acleddata.com/10-conflicts-to-worry-about-in-2022/sudan/> [geraadpleegd op 22/04/2022]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Codebook*, 10/04/2019, <https://www.acleddata.com/download/2827/> [geraadpleegd op 20/05/2019]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED) Guide for Media Users*, 10/04/2019, <https://www.acleddata.com/download/2820/> [geraadpleegd op 20/05/2019]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Coding review Process*, 10/04/2019,
<https://www.acleddata.com/download/3705/> [geraadpleegd op 21/05/2019]

Armed Conflict Location & Event Data Project (ACLED), *Data Africa*, via export tool geraadpleegde update:
28/02/2022, <https://www.acleddata.com/data/> [geraadpleegd op 10/03/2022]

Associated Press (AP), 'Look after my babies': *In Ethiopia, a Tigray family's quest*, 23/04/2021,
<https://apnews.com/article/health-ethiopia-lifestyle-africa-middle-east-abdb94e97a25e17befcc6574201a9ff3>
[geraadpleegd op 17/05/2021]

Associated Press (AP), *Sudan says 6 soldiers killed in Ethiopia border fighting*, 28/11/2021,
<https://apnews.com/article/middle-east-africa-sudan-omar-al-bashir-ethiopia> [geraadpleegd op 22/04/2022]

Austrian Centre for Country of Origin and Asylum Research and Documentation (ACCORD), *Report on Ethiopia (background; political developments; opposition; security forces; human rights; rule of law; ethnic groups; IDPs & refugees)*, 11/2019, https://www.ecoi.net/en/file/local/2021013/ACCORD_Ethiopia_COI_Compilation
[geraadpleegd op 26/04/2022]

Awate, *The Flow of More Ethiopian Refugees Exasperates the Situation in Sudan*, 29/07/2021,
http://awate.com/flow-ethiopian-refugees-exasperates-situation-sudan/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 01/04/2022]

BBC Amharic, *Not only Amhara but also Gambella, Sidama and SNNPR special forces have entered Benishangul Gumuz*, 14/09/2021, <https://www.bbc.com/amharic/news-58557737> [geraadpleegd op 21/04/2022]

BBC, *Armed group accused of killings and looting in Oromia*, 21/02/2022, <https://www.bbc.com/news/live/world-africa-60392217> [geraadpleegd op 15/04/2022]

BBC, *Ethiopia's Tigray crisis: Mass graves found - Amhara officials*, 08/09/2021,
<https://www.bbc.com/news/world-africa-58487928> [geraadpleegd op 01/04/2022]

BBC, *Ethiopia's Tigray crisis: Why it's hard getting aid into the region*, 07/04/2022,
<https://www.bbc.com/news/57929853> [geraadpleegd op 22/04/2022]

Bloomberg, *Ethiopia Troops Seen Moving Toward Tigray After Truce Agreed*, 28/03/2022,
<https://www.bloomberg.com/news/articles/2022-03-28/ethiopian-troops-seen-moving-toward-tigray-after-truce-declared> [geraadpleegd op 19/04/2022]

Borkena, *Ethiopia: Oromo Liberation Front massacred at least 200 ethnic Amhara*, 02/11/2020,
<https://borkena.com/2020/11/02/ethiopia-oromo-liberation-front-massacred-at-least-200-ethnic-amhara/>
[geraadpleegd op 28/03/2022]

Borkena, *Genocide and War in Ethiopia: How to Extinguish the Fire*, 07/11/2020,
<https://borkena.com/2020/11/07/genocide-and-war-in-ethiopia-how-to-extinguish-the-fire/> [geraadpleegd op 28/03/2022]

CNBC Africa, *Signal Risk on Ethiopia – My enemy's enemy*, 31/08/2021,
<https://www.cnbcfrica.com/2021/signal-risk-on-ethiopia-my-enemys-enemy/> [geraadpleegd op 15/04/2022]

Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (CGVS / CGRA) - Cedoca, *Nota. ACLED: methodologie*, 21/05/2019, https://www.cgvs.be/sites/default/files/content/download/files/nota_acled-methodologie_20190521.pdf [geraadpleegd op 21/05/2019]

Deutsche Welle Amharic (DW Amharic), የኦሮምያ ማቅረብ ደንብ መፍትሬዎች [Huidige Oromia-veiligheid en -oplossing], 12/01/2022, https://www.dw.com/am/maca=amh-Facebook-dw&fbclid=IwAR1ubmvhwWVmYv_JHqI_vU-2z59VdOjQKT059OL6sMCUK0Bln67B9PuqRtq [geraadpleegd op 15/04/2022]

Ethiopia Insight (Lefort R.), *Abiy's botched centralization fuels Ethiopia's feuding centrifugal forces*, 30/04/2022,
<https://www.ethiopia-insight.com/2022/04/30/abiy-s-botched-centralization-fuels-ethiopias-feuding-centrifugal-forces/> [geraadpleegd op 03/05/2022]

Ethiopia Insight (Lefort R.), *Ethiopia: Climbing Mount Uncertainty*, 21/10/2018, <https://www.ethiopia-insight.com/2018/10/21/ethiopia-climbing-mount-uncertainty/> [geraadpleegd op 28/03/2022]

Ethiopia Insight (Sew M.), *Now is the time to silence Ethiopia's guns*, 25/12/2021, <https://www.ethiopia-insight.com/2021/12/25/now-is-the-time-to-silence-ethiopias-guns/> [geraadpleegd op 15/04/2022]

Ethiopia Insight (Tasfaye E.), *Extrajudicial killings by Ethiopia's security forces: rule or exception?*, 31/03/2022, https://www.ethiopia-insight.com/2022/03/31/extrajudicial-killings-by-ethiopias-security-forces-rule-or-exception/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 01/04/2022]

Ethiopia Insight [podcast], *EIEP Podcast: Amhara nationalism's rise*, 31/07/2021, https://www.ethiopia-insight.com/2021/07/31/the-rise-of-amhara-nationalism/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 01/04/2022]

Ethiopia Insight, *Amhara nationalism at the polls in Ethiopia*, 07/06/2021, <https://www.ethiopia-insight.com/2021/06/07/amhara-nationalism-at-the-polls-in-ethiopia/> [geraadpleegd op 01/04/2022]

Ethiopia Insight, *Now is the time to silence Ethiopia's guns*, 25/12/2021, <https://www.ethiopia-insight.com/2021/12/25/now-is-the-time-to-silence-ethiopias-guns/> [geraadpleegd op 15/04/2022]

Ethiopia Insight, *Special zones and special histories: conflict and collaboration in Northern Shewa*, 21/05/2021, https://www.ethiopia-insight.com/2021/05/21/special-zones-and-special-histories-conflict-and-collaboration-in-northern-shewa/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 01/04/2022]

Ethiopia Peace Observatory (EPO), *Actor Profiles*, s.d., <https://epo.acleddata.com/actor-profiles/#1622661145930-ef6e1f53-957f> [geraadpleegd op 17/03/2022]

Ethiopia Peace Observatory (EPO), *EPO Monthly: December 2021*, 31/01/2022, <https://epo.acleddata.com/2022/01/31/epo-monthly-december-2021/> [geraadpleegd op 17/03/2022]

Ethiopia Peace Observatory (EPO), *EPO Weekly 5-11 February 2022*, 15/02/2022, <https://epo.acleddata.com/2022/02/15/epo-weekly-5-11-february-2022/> [geraadpleegd op 17/03/2022]

Ethiopia Peace Observatory (EPO), *EPO Weekly: 19-25 March 2022*, 29/03/2022, <https://epo.acleddata.com/2022/03/29/epo-weekly-19-25-march-2022/> [geraadpleegd op 01/04/2022]

Ethiopian Human Rights Commission (EHRC) & Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (OHCHR), *Report of the Ethiopian Human Rights Commission (EHRC)/Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights (OHCHR) Joint Investigation into Alleged Violations of International Human Rights, Humanitarian and Refugee Law Committed by all Parties*, 11/2021, <https://reliefweb.int/report/ethiopia/report-ethiopian-human-rights-commission-ehrcoffice-united-nations-high-commissioner> [geraadpleegd op 17/03/2022]

Ethiopian Human Rights Commission (EHRC), *Afar and Amhara Regions: Report on Violations of Human Rights and International Humanitarian Law in Afar and Amhara Regions of Ethiopia Published*, 11/03/2022, <https://ehrc.org/afar-and-amhara-regions-report-on-violations-of-human-rights-and-international-humanitarian-law-in-afar-and-amhara-regions-of-ethiopia-published/> [geraadpleegd op 15/04/2022]

Ethiopian Human Rights Commission (EHRC), *Amhara Region: Discovery of bodies in Dabat Woreda*, 08/09/2021, <https://ehrc.org/amhara-region-discovery-of-bodies-in-dabat-woreda/> [geraadpleegd op 01/04/2022]

Ethiopian Monitor, *Agency Rebuffs Alleged Attack on Eritrean Refugee Camp*, 15/04/2022, <https://ethiopianmonitor.com/2022/04/15/agency-rebuffs-alleged-attack-on-eritrean-refugee-camp> [geraadpleegd op 21/04/2022]

Ethiopian Monitor, *PM Visits ENDF's Central Command in Wag Hemera*, 23/04/2022, https://ethiopianmonitor.com/2022/04/23/pm-visits-endfs-central-command-in-wag-hemera/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 26/04/2022]

Ethiopian Monitor, *Schools in Dessie, Hayq towns Resume Classes*, 04/01/2022, https://ethiopianmonitor.com/2022/01/04/schools-in-dessie-hayq-towns-resume-classes/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 15/04/2022]

Ethiopian Monitor, *Zemen Bus to Provide Free Transport Service to Displaced People Returning Home*, 12/12/2021, https://ethiopianmonitor.com/2021/12/12/zemen-bus-to-provide-free-transport-service-to-displaced-people-returning-home/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 04/04/2022]

Ethiopian Peace Observatory (EPO), *Actor Profiles: Police Forces of Ethiopia (2018-) Amhara Regional Special Forces*, s.d., <https://epo.acleddata.com/actor-profiles/#1622494558252-ff12d195-cd69> [geraadpleegd op 26/04/2022]

Ethiopian Peace Observatory (EPO), *EPO Monthly: January 2022*, 02/03/2022,
<https://epo.acleddata.com/2022/03/02/epo-monthly-january-2022/> [geraadpleegd op 15/04/2022]

Ethiopian Peace Observatory (EPO), *EPO Weekly: 11-17 September 2021*, 22/09/2021,
<https://epo.acleddata.com/2021/09/22/epo-weekly-11-17-september-2021/> [geraadpleegd op 04/04/2022]

Ethiopian Peace Observatory (EPO), *EPO Weekly: 12/18 February 2022*, 22/02/2022,
<https://epo.acleddata.com/2022/02/22/epo-weekly-12-18-february-2022/> [geraadpleegd op 15/04/2022]

Ethiopian Peace Observatory (EPO), *EPO Weekly: 15-21 January 2022*, 26/01/2022,
<https://epo.acleddata.com/2022/01/26/epo-weekly-15-21-january-2022/> [geraadpleegd op 15/04/2022]

Ethiopian Peace Observatory (EPO), *EPO Weekly: 22-28 January 2022*, 02/02/2022,
<https://epo.acleddata.com/2022/02/02/epo-weekly-22-28-january-2022/> [geraadpleegd op 15/04/2022]

Ethiopian Peace Observatory (EPO), *EPO Weekly: 25 September - 1 October 2021*, 06/10/2021,
<https://epo.acleddata.com/2021/10/06/epo-weekly-25-september-1-october-2021/> [geraadpleegd op 04/04/2022]

Ethiopian Peace Observatory (EPO), *EPO WEEKLY: 26 MARCH-1 APRIL 2022*, 06/04/2022,
<https://epo.acleddata.com/2022/04/06/epo-weekly-26-march-1-april-2022/> [geraadpleegd op 19/04/2022]

Ethiopian Peace Observatory (EPO), *EPO Weekly: 9-15 April*, 19/04/2022,
<https://epo.acleddata.com/2022/04/19/epo-weekly-9-15-april-2022/> [geraadpleegd op 26/04/2022]

European Institute of Peace (EIP), *Preventing violent extremism in the Horn: The case of ethnic extremism in Ethiopia*, 07/2019, <https://www.eip.org/wp-content/uploads/2020/06/Ethnic-extremism-in-Ethiopia-policy-paper-July-2019.pdf> [geraadpleegd op 26/10/2020]

Ezega, *Fano Will Not Lay Down Arms If Demands Are Not Met: Chairman*, 28/03/2020,
<https://www.ezega.com/News/NewsDetails/7856/Fano-Will-Not-Lay-Down-Arms-If-Demands-Are-Not-Met-Chairman> [geraadpleegd op 17/03/2022]

Ezega, *House Approves Bill to Establish Boundary and Identity Commission*, 20/12/2018,
<https://www.ezega.com/News/NewsDetails/6848/House-Approves-Bill-to-Establish-Boundary-and-Identity-Commission> [geraadpleegd op 03/11/2020]

Ezega, *Thousands of Ethnic Amharas Flee from Tigray Region over Identity Matters*, 28/08/2020,
<https://www.ezega.com/News/NewsDetails/8099/Thousands-of-Ethnic-Amharas-Flee-from-Tigray-Region-over-Identity-Matters> [geraadpleegd op 03/11/2020]

Fana BC, *EPA Calls On Youth To Join War On TPLF*, 22/10/2021, https://www.fanabc.com/english/epa-calls-on-youth-to-join-war-on-tplf/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 04/04/2022]

Fana BC, *TPLF Displaced Over 1.4 Million People, Committed Mass Killings In Amhara Region: Press Sec.*, 07/12/2021, https://www.fanabc.com/english/tplf-displaced-over-1-4-million-people-committed-mass-killings-in-amhara-region-press-sec/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 04/04/2022]

Fana BC, *UN Deputy Secretary-General Witnesses Mass Grave, Impacts Of Atrocities Committed By TPLF In Kombolcha*, 06/02/2022, <https://www.fanabc.com/english/un-deputy-secretary-general-witnesses-mass-grave-impacts-of-atrocities-committed-by-tplf-in-kombolcha/> [geraadpleegd op 15/04/2022]

Fana Broadcasting Company (Fana BC), *Defence Ministry Establishes Command Post In North Shoa, South Wollo Zones*, 19/04/2021, https://www.fanabc.com/english/defence-ministry-establishes-command-post-in-north-shoa-south-wollo-zones/?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 31/03/2022]

Foreign Policy (Moges Z.), *Don't Blame Amharas for Ethiopia's War*, 04/02/2022,
<https://foreignpolicy.com/2022/02/04/amhara-tigray-tplf-abiy-ethiopia-war/> [geraadpleegd op 15/04/2022]

Foreign Policy (Tronvoll K.), *Ethiopia's Tigray War Is Fueling Amhara Expansionism*, 28/04/2021, <https://foreignpolicy.com/2021/04/28/ethiopia-tigray-war-amhara-abiy-ahmed-expansionism/> [geraadpleegd op 24/03/2022]

Foreign Policy, *Ethiopia's Great Rift*, 20/02/2018, <https://foreignpolicy.com/2018/02/20/ethiopias-great-rift/> [geraadpleegd op 26/10/2020]

France24, *Massacres, war fuel ethnic fervour in Ethiopia's Amhara*, 26/07/2021, <https://www.france24.com/en/live-news/20210726-massacres-war-fuel-ethnic-fervour-in-ethiopia-s-amhara> [geraadpleegd op 15/04/2022]

Human Rights Concern Eritrea (HRCE), *The Dilemma of Eritrean Refugees in Alem-Wach camp in Amhara Region, and in Mai Aini and Adi Harush camps in Tigray – Ethiopia*, 15/04/2022, <https://hrc-eritrea.org/the-dilemma-of-eritrean-refugees-in-alem-wach-camp-in-amhara-region-and-in-mai-aini-and-adi-harush-camps-in-tigray-eritrea/> [geraadpleegd op 19/04/2022]

Human Rights Watch (HRW), *Crimes against Humanity and Ethnic Cleansing in Ethiopia's Western Tigray Zone*, 06/04/2022, <https://www.hrw.org/news/2022/04/06/crimes-against-humanity-and-ethnic-cleansing-ethiopias-western-tigray-zone> [geraadpleegd op 22/04/2022]

Human Rights Watch (HRW), *Ethiopia: Eritrean Refugees Targeted in Tigray*, 16/09/2021, <https://www.hrw.org/news/2021/09/16/ethiopia-eritrean-refugees-targeted-tigray> [geraadpleegd op 03/05/2022]

Human Rights Watch (HRW), *Ethiopia: New Wave of Atrocities in Western Tigray*, 16/12/2021, <https://www.hrw.org/news/2021/12/16/ethiopia-new-wave-atrocities-western-tigray> [geraadpleegd op 04/04/2022]

Human Rights Watch (HRW), *Ethiopia: Tigray Forces Summarily Execute Civilians*, 09/12/2021, https://www.hrw.org/news/2021/12/10/ethiopia-tigray-forces-summarily-execute-civilians?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 04/04/2022]

International Crisis Group (ICG), *Bridging the Divide in Ethiopia's North*, 12/06/2020, <https://www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/ethiopia/b156-bridging-divide-ethiopias-north> [geraadpleegd op 26/10/2020]

International Crisis Group (ICG), *Building on Ethiopia's Fragile Truce*, 15/04/2022, <https://www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/ethiopia/building-ethiopias-fragile-truce> [geraadpleegd op 05/05/2022]

International Crisis Group (ICG), *Containing the Volatile Sudan-Ethiopia Border Dispute*, 24/06/2021, <https://www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/ethiopia/b173-containing-volatile-sudan-ethiopia-border-dispute> [geraadpleegd op 21/04/2022]

International Crisis Group (ICG), *Ethiopia's Civil War: Cutting a Deal to Stop the Bloodshed*, 26/10/2021, <https://www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/ethiopia/b175-ethiopias-civil-war-cutting-deal-stop-bloodshed> [geraadpleegd op 04/04/2022]

International Crisis Group (ICG), *Ethiopia's Tigray War: A Deadly, Dangerous Stalemate*, 02/04/2021, <https://www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/ethiopia/b171-ethiopias-tigray-war-deadly-dangerous-stalemate> [geraadpleegd op 17/03/2022]

International Crisis Group (ICG), *Ethiopia's Clash with Tigray: Getting to a Ceasefire and National Dialogue*, 05/11/2020, <https://www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/ethiopia/ethiopias-clash-tigray-getting-ceasefire-and-national-dialogue> [geraadpleegd op 06/11/2020]

International Crisis Group (ICG), *Hold your Fire! Will Tigrayan Rebels Attack Ethiopia's Capital?*, 05/11/2021, https://www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/ethiopia/hyf-s2-e10?fbclid=IwAR091Xn5vDopsNZD_QEJAFM5149R36RIn2RI9PiZAjb-6kjzZNKswBQ70o [geraadpleegd op 17/03/2022]

International Crisis Group (ICG), *Preventing Further Conflict and Fragmentation in Ethiopia*, 19/07/2019, <https://www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/ethiopia/preventing-further-conflict-and-fragmentation-ethiopia> [geraadpleegd op 24/09/2020]

International Crisis Group (ICG), *Steering Ethiopia's Tigray Crisis Away from Conflict*, 30/10/2020, ICG, 30/10/2020, <https://www.crisisgroup.org/africa/horn-africa/ethiopia/b162-steering-ethiopias-tigray-crisis-away-conflict> [geraadpleegd op 03/11/2020]

International Organization for Migration (IOM) Displacement Tracking Matrix (DTM), *ETHIOPIA NATIONAL DISPLACEMENT REPORT 11: Site Assessment Round 28 & Village Assessment Survey Round 11: December 2021 – February 2022*, 04/2022, https://displacement.iom.int/sites/default/files/public/reports/DTM%20Ethiopia%20National%20Displacement%20Report%2011_Online.pdf [geraadpleegd op 03/05/2022]

Le Monde, *En Ethiopie, des attaques « sans précédent » contre les réfugiés érythréens*, 28/02/2022, https://www.lemonde.fr/afrique/article/2022/02/28/en-ethiopie-des-attaques-sans-precedent-contre-les-refugies-erythreens_6115530_3212.html [geraadpleegd op 03/05/2022]

Le Monde, *En Ethiopie, la revanche nationaliste des Amhara*, 25/02/2021, https://www.lemonde.fr/afrique/article/2021/02/25/en-ethiopie-la-revanche-nationaliste-des-amhara_6071132_3212.html [geraadpleegd op 15/04/2022]

Le Monde, *En Ethiopie, le ressentiment monte contre le premier ministre, Abiy Ahmed, parmi les miliciens amhara*, 27/01/2022, https://www.lemonde.fr/afrique/article/2022/01/27/en-ethiopie-le-ressentiment-monte-contre-le-premier-ministre-abiy-ahmed-parmi-les-miliciens-amhara_6111218_3212.html [geraadpleegd op 17/03/2022]

Ministry of Foreign Affairs of Ethiopia via Facebookpage of Ethiopian Embassy in Germany, *Response to Amnesty International's report on Ethiopia*, 29/05/2020, <https://www.facebook.com/ethioembgermany/posts/response-to-amnesty-internationals-report-on-ethiopia29-may-2020the-amnesty-inte/2945207215557878/> [geraadpleegd op 29/10/2020]

National Movement of Amhara (NaMA) (Facebook), የአማራ ቦንፃዎች ጥቅምት (አስገኘ አስተዳደር የሀልውና ማረጋገጫ ሆነው ቅድመ [National Movement of Amhara public call], 17/10/2021, https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=281530893977592&id=107657784698238 [geraadpleegd op 15/04/2022]

Radio Dabanga, *UNHCR: Over 47,000 Ethiopian refugee arrivals in eastern Sudan*, 04/12/2020, <https://www.dabangasudan.org/en/all-news/article/unhcr-over-47-000-ethiopian-refugee-arrivals-in-eastern-sudan> [geraadpleegd op 05/05/2022]

Radio Erena (@RadioErena) [Twitter post], *More than 2,000 #Amhara forces were trained in #Eritrea, Kachero area, bordering Western #Tigray, #Ethiopia. The 3rd round of training was given from the beginning of February until the mid of March, according to Erena military sources*, 18/04/2022, <https://twitter.com/RadioErena/status/1516035888400191488> [geraadpleegd op 21/04/2022]

Radio France internationale (RFI), *Éthiopie: les tensions entre Amhara et Oromo ont fait 300 morts durant le mois de mars*, 12/04/2021, <https://www.rfi.fr/fr/afrique/20210412-%C3%A9thiopie-les-tensions-entre-amhara-et-oromo-ont-fait-300-morts-durant-le-mois-de-mars> [geraadpleegd op 31/03/2022]

Radio France internationale (RFI), *Tigré: la population amhara se mobilise contre l'offensive rebelle*, 15/07/2021, <https://www.rfi.fr/fr/afrique/20210715-tigr%C3%A9-la-population-amhara-se-mobilise-contre-l-offensive-rebelle> [geraadpleegd op 01/04/2022]

Reuters, *Amid Ethiopia unrest, Amhara political party spokesman arrested*, 28/06/2019, <https://www.reuters.com/article/us-ethiopia-security-idUSKCN1TT23W> [geraadpleegd op 24/03/2022]

Reuters, *Dual Agenda. In Ethiopia's civil war, Eritrea's army exacted deadly vengeance on old foes*, 01/11/2021, <https://www.reuters.com/investigates/special-report/ethiopia-conflict-eritrea/> [geraadpleegd op 03/05/2022]

Reuters, *Regional power grab attempt causes rare discord in Ethiopia coalition*, 12/07/2019, <https://www.reuters.com/article/us-ethiopia-politics-idUSKCN1U725Z> [geraadpleegd op 26/10/2020]

RTBF, *Ethiopie : le conflit au Tigré pourrait en engendrer un autre*, 30/12/2020, <https://www.rtbf.be/article/ethiopie-le-conflit-au-tigre-pourrait-en-engendrer-un-autre-10663427?id=10663427> [geraadpleegd op 28/03/2022]

Sajid Nadeem, *Fano Amhara coordinator killed in a confrontation with security forces*, 08/03/2022,
<https://myviewsonnews.net/fano-amhara-coordinator-killed-in-a-confrontation-with-security-forces/>
[geraadpleegd op 17/03/2022]

Sajid Nadeem, *What Amhara region gained from Tigray conflict*, 14/03/2022, <https://myviewsonnews.net/what-amhara-region-gained-from-tigray-conflict/> [geraadpleegd op 17/03/2022]

Sky News, *Ethiopia civil war: Thousands of troops assemble on highway to front line in bloody conflict*, 05/10/2021, <https://news.sky.com/story/ethiopia-civil-war-my-father-is-dead-i-am-prepared-to-fight-villagers-willing-to-take-up-arms-on-front-line-of-bloody-conflict-12426165> [geraadpleegd op 04/04/2022]

Sudan Tribune, *Fighting in border areas prevent Ethiopian from crossing into Sudan*, 26/11/2020,
<https://web.archive.org/web/20210128052610/https://sudantribune.com/spip.php?article70143> [geraadpleegd op 17/05/2021]

Sudan Tribune, *More Ethiopia refugees arrive from Benishangul-Gumuz region*, 16/05/2021,
<https://sudantribune.com/article67670/> [geraadpleegd op 01/04/2022]

The Africa Report, *Abiy Ahmed and the struggle to keep Ethiopia together*, 11/10/2019,
<https://www.theafricareport.com/18565/abiy-ahmed-and-the-struggle-to-keep-ethiopia-together/> [26/04/2022]

The Awash Post, *Mounting violence in Ethiopia exposes deepening fault lines and leadership crisis*, 02/01/2021,
<https://www.awashpost.com/2021/01/02/mounting-violence-in-ethiopia-exposes-deepening-fault-lines-and-leadership-crisis/> [geraadpleegd op 28/03/2022]

The Awash Post, *The return and resurgence of an imperialist Amhara nationalism*, 17/04/2021,
<https://www.awashpost.com/2021/04/17/the-return-and-resurgence-of-an-imperialist-amhara-nationalism/>
[geraadpleegd op 31/03/2022]

The Economist, *A fragile ceasefire offers hope in Ethiopia*, 02/04/2022, <https://www.economist.com/middle-east-and-africa/2022/04/02/a-fragile-ceasefire-offers-hope-in-ethiopia> [geraadpleegd op 22/04/2022]

The Economist, *Both sides in Ethiopia's conflict stand accused of war crimes*, 09/10/2021,
https://www.economist.com/middle-east-and-africa/2021/10/09/both-sides-in-ethiopias-conflict-stand-accused-of-war-crimes?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 04/04/2022]

The Economist, *Ethiopian forces have recaptured key towns on the road to Tigray*, 16/12/2021,
<https://www.economist.com/middle-east-and-africa/ethiopian-forces-have-recaptured-key-towns-on-the-road-to-tigray21806825> [geraadpleegd op 15/04/2022]

The Economist, *Evidence mounts that Eritrean forces are in Ethiopia*, 02/01/2021,
<https://www.economist.com/middle-east-and-africa/2021/01/02/evidence-mounts-that-eritrean-forces-are-in-eritrea> [geraadpleegd op 17/05/2021]

The Guardian, *'We have to prepare': Tigray's neighbours on war footing as peace remains elusive*, 02/02/2022,
https://www.theguardian.com/global-development/2022/feb/02/tigray-neighbours-on-war-footing-as-ethiopia-peace-remains-elusive?CMP=Share_iOSApp_Other [geraadpleegd op 17/03/2022]

The Guardian, *Ethiopian government declares Tigray truce to let aid in*, 24/03/2022,
<https://www.theguardian.com/world/2022/mar/24/ethiopian-government-declares-tigray-truce-to-let-aid-in>
[geraadpleegd op 22/04/2022]

The new Humanitarian (TNH), *Ethiopia conflict sees hunger and atrocities spread from Tigray to Amhara*, 04/10/2021, <https://www.thenewhumanitarian.org/news-feature/2021/10/4/Ethiopia-conflict-hunger-atrocities-Tigray-Amhara?> [geraadpleegd op 04/04/2022]

The New Humanitarian (TNH), *Power shift creates new tensions and Tigrayan fears in Ethiopia*, 14/02/2019,
<https://www.thenewhumanitarian.org/analysis/2019/02/14/Ethiopia-ethnic-displacement-power-shift-raises-tensions> [geraadpleegd op 23/10/2020]

The New York Times, *Ethiopia's War Leads to Ethnic Cleansing in Tigray Region, U.S. Report Says*, 26/02/2021,
<https://www.nytimes.com/2021/02/26/world/middleeast/ethiopia-tigray-ethnic-cleansing.html> [geraadpleegd op 17/05/2021]

The Reporter Ethiopia, *Concerns deepen over abductions in Oromia*, 02/04/2022, https://www.thereporterethiopia.com/article/concerns-deepen-over-abductions-oromia?utm_source=dlvr.it&utm_medium=twitter [geraadpleegd op 04/04/2022]

The Reporter Ethiopia, *Ministry reveals atrocities committed by TPLF*, 30/10/2021, <https://www.thereporterethiopia.com/article/ministry-reveals-atrocities-committed-tplf> [geraadpleegd op 04/04/2022]

The Washington Post, *In Ethiopia's civil war, violence against civilians is eroding support for the government*, 18/12/2021, <https://www.washingtonpost.com/politics/2021/12/18/ethiopias-civil-war-violence-against-civilians-is-eroding-support-government/> [geraadpleegd op 31/03/2022]

The Washington Post, *War looms on Sudan-Ethiopia border as Tigray conflict sends ripples through region*, 19/03/2021, <https://www.washingtonpost.com/world/2021/03/19/sudan-ethiopia-border-conflict/> [geraadpleegd op 31/03/2022]

Udlændinge- og Integrationsministeriet, *Etiopien: Sikkerhedssituationen*, 02/2022, https://us.dk/media/10486/etiopien_sikkerhedssituationen_2022_tilg.pdf [geraadpleegd op 17/03/2022]

United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), *Ethiopia: Refugees and Internal Displacement by Region (As of 31 March 2022)*, 28/04/2022, <https://reliefweb.int/map/ethiopia/ethiopia-refugees-and-internal-displacement-region-31-march-2022> [geraadpleegd op 03/05/2022]

United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR), *Weekly Gedaref Operational Update #3/2022 (13 – 20 January 2022)*, 27/01/2022, <https://reliefweb.int/report/sudan/weekly-gedaref-operational-update-32022-13-20-january-2022>

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), *Ethiopia - Northern Ethiopia Humanitarian Update Situation Report, 14 Apr 2022*, 14/04/2022, <https://reliefweb.int/report/ethiopia/ethiopia-northern-ethiopia-humanitarian-update-situation-report-14-apr-2022> [geraadpleegd op 22/04/2022]

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), *Ethiopia: Northern Ethiopia Access Snapshot - February 2022*, 28/02/2022, https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/15032022_final_northern_ethiopia_february_2022_acces_snapshot_0.pdf [geraadpleegd op 19/04/2022]

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), *Ethiopia - Northern Ethiopia Humanitarian Update Situation Report, 27 January 2022*, 27/01/2022, <https://reliefweb.int/report/ethiopia/ethiopia-northern-ethiopia-humanitarian-update-situation-report-27-january-2022> [geraadpleegd op 15/04/2022]

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), *Ethiopia - Northern Ethiopia Humanitarian Update Situation Report, 16 Dec 2021*, 16/12/2021, <https://reliefweb.int/report/ethiopia/ethiopia-northern-ethiopia-humanitarian-update-situation-report-16-dec-2021> [geraadpleegd op 15/04/2022]

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), *Ethiopia - Northern Ethiopia Humanitarian Update Situation Report, 20 January 2022*, 20/01/2022, <https://reliefweb.int/report/ethiopia/ethiopia-northern-ethiopia-humanitarian-update-situation-report-20-january-2022> [geraadpleegd op 15/04/2022]

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), *Ethiopia - Northern Ethiopia Humanitarian Update Situation Report, 6 January 2022*, 06/01/2022, <https://reliefweb.int/report/northern-ethiopia-humanitarian-update-situation-report-6-january-2022> [geraadpleegd op 15/04/2022]

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), *Humanitarian Bulletin Ethiopia*, 17/01/2022, www.humanitarianresponse.info/files/documents/files/220117 [geraadpleegd op 05/04/2022]

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA), *Ethiopia - Northern Ethiopia Humanitarian Update Situation Report, 2 Dec 2021*, 02/12/2021, <https://reliefweb.int/report/ethiopia/ethiopia-northern-ethiopia-humanitarian-update-situation-report-2-dec-2021> [geraadpleegd op 04/04/2022]

United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA) via Reliefweb, *Ethiopia: Tigray region administrative map*, 17/08/2017, <https://reliefweb.int/map/ethiopia/ethiopia-tigray-region-administrative-map-17-aug-2017> [geraadpleegd op 05/11/2020]

United States Department of State (USDOS), *Country Report on Human Rights Practices 2021 – Ethiopia*, 12/04/2022, <https://www.state.gov/reports/2021-country-reports-on-human-rights-practices/ethiopia> [26/04/2022]

United States Department of State (USDOS), *Country Report on Human Rights Practices 2018 – Ethiopia*, 13/03/2019, <https://www.ecoi.net/en/document/2004155.html> [26/04/2022]

UNOCHA, *Ethiopia - Northern Ethiopia Humanitarian Update Situation Report*, 29 Apr 2022, 29/04/2022, <https://reliefweb.int/report/ethiopia/ethiopia-northern-ethiopia-humanitarian-update-situation-report-29-apr-2022> [geraadpleegd op 03/05/2022]

VICE (Zelalem Z.), 'They Set Everything On Fire': The Paramilitary Forces Killing People They're Meant to Protect, 12/05/2021, <https://www.vice.com/en/article/93ybyy/they-set-everything-on-fire-the-paramilitary-forces-killing-people-theyre-meant-to-protect> [geraadpleegd op 04/04/2022]

VICE, "They Started Burning the Homes": Ethiopians Say Their Towns Are Being Razed in Ethnic Cleansing Campaign, 27/02/2021, <https://www.vice.com/en/article/n7vgex/they-started-burning-the-homes-ethiopians-say-their-towns-are-being-razed-in-ethnic-cleansing-campaign> [geraadpleegd op 17/05/2021]

Voice of America (VOA), L'attaque d'un bus fait 34 morts dans l'ouest de l'Éthiopie, 15/11/2020, <https://www.voafrique.com/a/ethiopie-34-tu%C3%A9s-dans-l-attaque-d-un-bus-dans-l-ouest/5663325.html> [geraadpleegd op 28/03/2022]

Wikimedia, A map of the regions and zones of Ethiopia, 03/05/2022, https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_zones_of_Ethiopia [geraadpleegd op 03/05/2022]